

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Ο Μικρός Πρίγκιπας Αντουάν Ντε Σαιντ Εξυπερύ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ο μικρός πρίγκιπας

Αντουάν Ντε Σαιντ Εξυπερύ

Βιβλίο Εκπαιδευτικού

Έρευνα - Συγγραφή
Αγάθη Ερωτοκρίτου, Φιλολόγος

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Αντουάν Ντε Σαιντ Εξυπερύ, *Ο Μικρός Πρίγκιπας*

Βιβλίο Εκπαιδευτικού, Α΄ Γυμνασίου

Έρευνα - Συγγραφή

Αγάθη Ερωτοκρίτου, Φιλολόγος

Εποπεία

Παρασκευή Πρωτοπαπά, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων

Φιλοτέχνηση εξωφύλλου

Χρύσης Σιαμμάς, Λειτουργός ΥΑΠ

Ηλεκτρονική Σελίδωση

Μαρίνα Άστρα Ιωάννου, Λειτουργός ΥΑΠ

Θεόδωρος Κακουλλής, Λειτουργός ΥΑΠ

Συντονισμός έκδοσης

Μαρίνα Άστρα Ιωάννου, Λειτουργός ΥΑΠ

Γενικός Συντονισμός

Χρίστος Παρπούνας, Συντονιστής ΥΑΠ

ISBN σειράς: 978-9963-0-4537-2

ISBN: 978-9963-0-4547-1

Εκτύπωση: Κώνος Λτδ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με ιδιαίτερη χαρά προλογίζω το υποστηρικτικό υλικό για το λογοτεχνικό βιβλίο *Ο μικρός πρίγκιπας*, του Αντουάν Σαιντ Εξυπερύ, που παραδίδεται για χρήση των φιλολόγων.

Τη χρονιά αυτή ολοκληρώνεται η προσπάθεια για ανανέωση όλων των λογοτεχνικών βιβλίων που διδάσκονται στη Μέση Εκπαίδευση, ανανέωση που ξεκίνησε από την προηγούμενη χρονιά με την εισαγωγή του *Διπλού Βιβλίου* στη διδακτέα ύλη της Γ' Λυκείου.

Η ετοιμασία του εγχειριδίου για το εν λόγω βιβλίο εντάσσεται στην πάγια πολιτική του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να διευκολύνει τους εκπαιδευτικούς στο διδακτικό τους έργο. Συγχαίρω θερμά τους συντελεστές που εργάστηκαν για την παραγωγή του: την Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων κ. Παρασκευή Πρωτοπαπά που είχε την εποπτεία του υλικού και τη φιλόλογο κ. Αγάθη Ερωτοκρίτου για τη συγγραφή του.

Δρ Ζήνα Πουλλή
Διευθύντρια Μέσης Εκπαίδευσης

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η νουβέλα «Ο μικρός πρίγκιπας» αποτελεί ίσως το πιο σημαντικό βιβλίο του συγγραφέα, πλότου και δημοσιογράφου Αντουάν ντε Σαιντ Εξυπερύ. Η πλοκή και τα θέματα παρουσιάζονται με στοιχεία παραμυθιού τα οποία μπλέκονται με χαρακτηριστικά γεγονότα της ζωής του συγγραφέα. Πίσω από αυτόν το φανταστικό κόσμο που πλάθει ο συγγραφέας, κρύβεται ένας μεγάλος προβληματισμός για τον άνθρωπο, τις αξίες, τους στόχους, το ρόλο του στη ζωή και τα συναισθήματά του. Τα θέματα που παρουσιάζει ο συγγραφέας κρύβουν σύμβολα ενώ ταυτόχρονα αναλαμβάνουν να δώσουν στον αναγνώστη ένα μάθημα ζωής και ανθρωπιάς. Όλα αυτά δεν είναι άσχετα με το συγκλονισμό και την αγωνία του συγγραφέα για τις ισορροπίες που διατάραξε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος κατά τη διάρκεια του οποίου γράφτηκε το συγκεκριμένο βιβλίο.

Το υποστηρικτικό υλικό που έχετε στα χέρια σας αποτελείται από τέσσερα μέρη.

Το Μέρος Α΄ με τίτλο «Ο συγγραφέας και το έργο του» περιλαμβάνει στοιχεία για τη ζωή και το έργο του συγγραφέα. Έμφαση δίνεται στα στοιχεία που δείχνουν την ενδιαφέρουσα και γεμάτη περιπέτειες ζωή του συγγραφέα από την οποία ο ίδιος αντλεί στοιχεία που παρουσιάζει στο Μικρό Πρίγκιπα. Στο μέρος αυτό έχει συμπεριληφθεί υλικό που αφορά τη σημασία και την επίδραση που έχει μέχρι σήμερα το συγκεκριμένο βιβλίο σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το Μέρος Β΄ είναι αφιερωμένο στην παρουσίαση του βιβλίου «Ο μικρός πρίγκιπας» με έμφαση στις συνθήκες έκδοσης του βιβλίου αυτού. Σημαντική θέση στο μέρος αυτό έχει η παρουσίαση των πηγών έμπνευσης του συγγραφέα. Ο κόσμος του «Μικρού Πρίγκιπα» αποτελείται από ψηφίδες που κρύβουν τις προσωπικές εμπειρίες του συγγραφέα από όλες τις χώρες που έζησε, ταξίδεψε ή εξερεύνησε.

Το Μέρος Γ΄ έχει ως στόχο να φωτίσει μερικά στοιχεία του βιβλίου για να βοηθηθεί ο εκπαιδευτικός στην ανάλυση και ερμηνεία του περιεχομένου. Οι πληροφορίες αυτές αποτελούν «κλειδιά» για να αποκαλυφθούν τόσο τα σύμβολα τα οποία κρύβει το βιβλίο όσο και τα βαθύτερα μηνύματα που στέλνει ο Σαιντ Εξυπερύ στους

αναγνώστες του δικού του «Μικρού Πρίγκιπα».

Στο τελευταίο μέρος του υποστηρικτικού υλικού παρουσιάζονται πληροφορίες που έχουν ως στόχο να ενισχύσουν τη διδακτική πράξη μέσα από στόχους και ενδεικτικές δραστηριότητες.

Το υλικό που παρουσιάζεται προτείνεται να αξιοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς φωτίζοντας πτυχές του βιβλίου «Ο μικρός πρίγκιπας». Ο αναγνώστης καλείται να αποκαλύψει το θησαυρό που κρύβει ο Σαιντ Εξυπερύ μέσα στα μηνύματα του έργου. Έτσι, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να βοηθήσει τους νεαρούς αναγνώστες να απολαύσουν το βιβλίο και να αποκαλύψουν οι ίδιοι τα τόσο δυνατά μηνύματα που δίνει ο μικρός αυτός πρίγκιπας, ο Σαιντ Εξυπερύ.

Αγάθη Ερωτοκρίτου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄: Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

I. Βιογραφικό σημείωμα	11
II. Εργογραφία	14
III. Αναγνώριση του έργου του συγγραφέα	14

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ»

I. Είδος βιβλίου	19
II. Έκδοση του έργου	19
III. Αφιέρωση βιβλίου	19
IV. Εικονογράφηση	20
V. Μεταφράσεις	20
VI. Πηγές έμπνευσης	21

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΑΝΑΛΥΣΗ - ΕΡΜΗΝΕΙΑ

I. Τόπος – «Χρόνος»	27
II. Δομή	30
III. Χαρακτήρες	31
IV. Σύμβολα	37
V. Πλοκή	41
VI. Ιδέες – Μηνύματα	43

ΜΕΡΟΣ Δ΄: ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

I. Στόχοι	51
II. Ενδεικτικός προγραμματισμός	51
III. Ενδεικτικές δραστηριότητες – Ερωτήσεις	53

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ	59
------------------	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΙΣΤΟΓΡΑΦΙΑ	60
----------------------------------	----

ΜΕΡΟΣ

Α΄

**Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ**

Το κάστρο στο οποίο μεγάλωσε
ο Σαιντ Εξυπερύ

Πηγή: <http://www.saint-exupery.org>

Τα συντρίμια του αεροπλάνου
του Σαιντ Εξυπερύ, Δεκέμβριος
1935.

Πηγή: <http://habpro.tripod.com/visionslp/id11.html>

Ο Σαιντ Εξυπερύ, ως σημαγός
πλότος.

Πηγή: <http://www.saint-exupery.org>

I. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Αντουάν ντε Σαιντ Εξυπερύ (Antoine de Saint Exupery) γεννήθηκε το 1900 στη Λυών της Γαλλίας και θεωρείται ως ένας από τους πιο σημαντικούς γάλλους συγγραφείς. Ο έρωτας, η λογοτεχνία και η αεροπλοΐα αποτέλεσαν τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία της μορφής και γεμάτης περιπέτεια ζωής του.

Τα παιδικά του χρόνια τα έζησε ξέγνοιαστα και ευτυχισμένα σε ένα υπέροχο οικογενειακό κάστρο παρά τον πρόωρο χαμό του πατέρα του. Η πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα σφραγίζεται από την εφεύρεση του αεροπλάνου, γεγονός που γοητεύει και το μικρό Αντουάν.

Χαρακτηριστική είναι η ενέργειά του να προσθέσει στο ποδήλατό του φτερά από χαρτόνι για να το μετατρέψει σε αεροπλάνο! Σε ηλικία 12 ετών πραγματοποίησε το πρώτο του ταξίδι με αεροπλάνο. Με την πτήση αυτή ο ενθουσιασμός του θα μεγαλώσει και θα μετατραπεί σε πάθος για πτήσεις.

Στο σχολείο ως μαθητής είχε αρκετές αποτυχίες αλλά ποτέ δεν σταμάτησε να προσπαθεί. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έδειχνε για την αστρολογία και τη λογοτεχνία.

Το 1921 υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία στην Αεροπορία. Ο σταθμός αυτός της ζωής του ήταν πολύ σημαντικός, αφού εκεί έβαλε στόχο να εκπληρώσει την παιδική του επιθυμία, να γίνει δηλαδή πιλότος. Η επιμονή του τον βοήθησε να πάρει δίπλωμα πιλότου και να εκπαιδευτεί στα στρατιωτικά αεροσκάφη κατακτώντας το βαθμό του ανθυποσμηναγού. Έτσι, το παιδικό του όνειρο πραγματοποιείται! Τα αεροπλάνα και οι πτήσεις που τον ενθουσίαζαν από μικρό παιδί, τώρα θα αποτελέσουν τον τρόπο ζωής του ακολουθώντας το επάγγελμα του πιλότου. Ως πιλότος, έκανε με τα ταξίδια του πιο ενδιαφέρουσα και πλούσια σε περιπέτειες τη ζωή του. Όλες αυτές οι εμπειρίες του θα γίνουν ταυτόχρονα και θέμα του συγγραφικού του έργου.

Σε ηλικία 26 ετών εργάστηκε σε ταχυδρομική αεροπορική εταιρεία εκτελώντας την αεροπορική γραμμή Τουλούζη – Καζαμπλάνκα – Ντακάρ. Με κάθε απογείωση του αεροπλάνου, ο Σαιντ Εξυπερύ νιώθει να αρχίζει μια νέα περιπέτεια στον αέρα βλέποντας τη γη από τόσο ψηλά. Η πτήση, ο καιρός, το τοπίο είναι θέματα που αλλάζουν σε κάθε διαδρομή, γεγονός που τον γοητεύει και τον οδηγεί σε μια διαφορετική φιλοσοφία της ζωής. Όλες οι σκέψεις, τα συναισθήματα και οι περιπέτειες κατά τη διάρκεια των πτήσεων καταγράφονται από τον Αντουάν και αποτελούν το περιεχόμενο των βιβλίων του.

Λόγω των μεγάλων του ικανοτήτων τοποθετήθηκε στην έρημο, στο ακρωτήριο Juby (γνωστό σήμερα ως Tafaya) στο Μαρόκο έχοντας ως αποστολή την καλή οργάνωση των ταχυδρομικών αεροπορικών πτήσεων αλλά και να διασώζει τους πιλότους που είχαν ατυχήματα στην έρημο. Η ζωή του εκεί ήταν πολύ δύσκολη εξαιτίας των συνθηκών διαβίωσης αλλά και της αφιλόξενης περιοχής όπου ζούσε, ανάμεσα στην άγρια θάλασσα και την τρομακτική έρημο. Όλες αυτές του οι εμπειρίες παρουσιάζονται στο πρώτο του βιβλίο «Ποστάλι του Νότου».

Στα 29 του χρόνια μετατέθηκε στη Νότιο Αμερική για να οργανώσει τις υπερατλαντικές ταχυδρομικές πτήσεις με την Αργεντινή, τη Χιλή, την Παραγουάη και τη Βραζιλία.

Ήταν ριψοκίνδυνος και με την αγορά ενός μικρού αλλά γρήγορου αεροπλάνου θέλησε να κάνει τη διαδρομή Παρίσι-Σαϊγκόν. Το μεγάλο αυτό ταξίδι που πραγματοποίησε το 1935 μαζί με το μηχανικό αεροπλάνων Αντρέ Πρεβότ, σηματοδεύτηκε από μια αναγκαστική προσγείωση στην έρημο της Λιβύης. Είχαν προμήθειες μόνο για μια μέρα με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν από αφυδάτωση. Σώθηκαν μετά από 4 μέρες παραμονής στην αφιλόξενη έρημο, όταν τους περισυνέλεξε ένα καραβάνι βεδουίνων!

Ο Σαιντ Εξυπερύ ασχολήθηκε επίσης με τη δημοσιογραφία και με την έναρξη του εμφυλίου πολέμου στην Ισπανία, ανέλαβε να καλύψει δημοσιογραφικά τις εμφύλιες διαμάχες στη Βαρκελώνη. Εκεί ήταν μάρτυρας σκληρών εικόνων του εμφυλίου που τον συγκλό-

νισαν και ο ίδιος μεταφέρει την ατμόσφαιρα σχολιάζοντας ότι «η εκτέλεση ανθρώπων πυροβολώντας τους έχει μετατραπεί εδώ σε μια καθημερινή ενέργεια».

Το 1938, ένα σοβαρό ατύχημα σε μια από τις πτήσεις που πραγματοποιούσε θα του προκαλέσει σοβαρά τραύματα και θα νοσηλευτεί σε κρίσιμη κατάσταση στο νοσοκομείο της Νέας Υόρκης. Την επόμενη χρονιά η ανακοίνωση για την έναρξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου θα τον βρει μακριά από την Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια του πολέμου προσφέρει τις υπηρεσίες του στη Γαλλική Πολεμική Αεροπορία και με την πώση της Γαλλίας και καταφεύγει στις ΗΠΑ. Το 1943 κατατάσσεται στις αεροπορικές δυνάμεις των συμμάχων στη Βόρεια Αφρική παρά την κακή κατάσταση της υγείας του και τη μεγάλη του ηλικία.

Κατά την ταραγμένη αυτή περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, καταγγέλλει μέσα από τα βιβλία του την κατάσταση που δημιουργήθηκε. Αυτή την περίοδο είναι που γράφει τα βιβλία «Πιλότος πολέμου», «Γράμμα σε έναν όμηρο» και το κλασικό βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας».

Ο Σαιντ Εξυπερύ εξαφανίστηκε¹ με το αεροπλάνο του στα ανοικτά της Κορσικής στις 31 Ιουλίου 1944, παραμονή της απελευθέρωσης της Γαλλίας. Βρισκόταν στην ένατη και τελευταία του πολεμική αποστολή. Τα αίτια της πώσης του αεροπλάνου ήταν άγνωστα μέχρι το 2003 όταν βρέθηκαν τα συντρίμια του αεροπλάνου του στο βυθό της θάλασσας². Είχε καταρριφθεί από Γερμανικά πυρά.

1. Άρθρο: Η επιστροφή του Μικρού Πρίγκιπα
<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=104661&ct=34&dt=08/11/1998>
2. Ανακοίνωση εντοπισμού του αεροπλάνου:
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3606903.stm>

II. ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

1926: *Ο αεροπόρος*

1929: *Ποστάλι του Νότου*

1931: *Νυχτερινή Πτήση* (Βραβείο Φεμίνα, τον ίδιο χρόνο)

1938: *Γη των ανθρώπων* (έκδοση στην Αμερική με τον τίτλο *Άνεμος, Άμμος και Αστέρια*)

1942: *Πιλότος πολέμου*

1943: *Γράμμα σε έναν όμηρο*

1943: *Ο Μικρός Πρίγκιπας*

1948: *Citadelle*, δημοσίευση μετά θάνατον

III. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ

- ◆ Το όνομα του συγγραφέα έχει δοθεί στον αστεροειδή 2578 ο οποίος εντοπίστηκε για πρώτη φορά στο διάστημα το 1975. Ένας άλλος αστεροειδής που ανακαλύφθηκε το 1998 ονομάστηκε Μικρός Πρίγκιπας.
- ◆ Στο αεροδρόμιο της Λυών, της πόλης όπου γεννήθηκε, έχει δοθεί το όνομα του πιλότου-συγγραφέα Σαιντ Εξυπερύ.
- ◆ Το έργο του Σαιντ Εξυπερύ «Ο Μικρός Πρίγκιπας» αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για συγγραφή πολλών άλλων βιβλίων, άρθρων και μελετών. Η ιστορία του Μικρού Πρίγκιπα έχει μεταφερθεί τόσο στη μικρή όσο και στη μεγάλη οθόνη σε παγκόσμια κλίμακα. Επίσης, το έργο αυτό ανέβηκε στο θέατρο ενώ με αφετηρία την πλοκή του έχουν γραφτεί αρκετά τραγούδια σε διάφορες γλώσσες.
- ◆ Η Γαλλία τιμώντας το συγγραφέα Σαιντ Εξυπερύ, είχε τυπώσει στο τραπεζογραμμάτιο των 50 φράγκων τη μορφή του, την πορεία των πτήσεών του καθώς και τη μορφή του μικρού πρίγκιπα:

Γραμματόσημα:

ΜΕΡΟΣ

Β'

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

I. ΕΙΔΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Πρόκειται για νουβέλα με μορφή παραμυθιού.

II. ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Με την κατάληψη της Γαλλίας από τους Γερμανούς κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Σαιντ Εξυπερύ καταφεύγει στην Αμερική όπου γράφει το βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας». Η πρώτη έκδοση έγινε στη γαλλική γλώσσα «Le Petit Prince» και κυκλοφόρησε στη Νέα Υόρκη το 1943. Η έκδοση περιλαμβάνει και τα σχέδια τα οποία έχει δημιουργήσει ο ίδιος ο συγγραφέας. Κατά τη διάρκεια του πολέμου το βιβλίο ξαναεκδόθηκε και κυκλοφόρησε στην Ελβετία, τη Λατινική Αμερική, τη Β. Αφρική και το Λίβανο όπως πληροφορούμαστε από την εισαγωγή του βιβλίου. Σήμερα αποτελεί το τρίτο βιβλίο σε εκδόσεις αφού έχει ξεπεράσει τα 50 εκατομμύρια αντίτυπα.

Μπορείτε να εντοπίσετε το βιβλίο αυτό σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα:

http://www.phys.uoa.gr/~nektar/arts/tributes/antoine_de_saint-exupery_le_petit_prince/o_mikros_pringhpas.htm

III. ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το βιβλίο αφιερώνεται στο Leon Werth ο οποίος ήταν στενός φίλος του συγγραφέα. Τη συγκεκριμένη περίοδο ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος βρισκόταν σε εξέλιξη και η Γαλλία είχε ήδη κατακτηθεί από το ναζιστικό καθεστώς του Χίτλερ. Ο Leon, Εβραίος στην καταγωγή, υπέφερε εξαιτίας του διωγμού που κήρυξε ο Χίτλερ εναντίον των Εβραίων και γι' αυτό στην αφιέρωσή του ο συγγραφέας σημειώνει ότι «Ο μεγάλος αυτός ζει στη Γαλλία, όπου τώρα πεινάει και κρυώνει». Η ευαισθησία του συγγραφέα και η αγωνία του για το φίλο του που αντιμετώπιζει την απανθρωπιά και το ψυχρό πρόσωπο του

φασισμού φαίνεται όχι μόνο από την αφιέρωση αυτή αλλά και από το περιεχόμενο του βιβλίου «Ο Μικρός Πρίγκιπας». Στο ίδιο πρόσωπο έχει αφιερώσει το βιβλίο του «Γράμμα σε έναν όμηρο».

Η ιδιαιτερότητα της αφιέρωσης οφείλεται επίσης στο ότι ο συγγραφέας δηλώνει ότι το βιβλίο αφιερώνεται στο παιδί που ήταν κάποτε ο Leon Werth. Με αυτό τον τρόπο δίνεται το μήνυμα ότι το βιβλίο αφιερώνεται στους μεγάλους που υπήρξαν κάποτε παιδιά και πρέπει αυτό πάντοτε να το θυμούνται.

IV. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Η εικονογράφηση του βιβλίου έγινε από τον ίδιο το συγγραφέα με σχέδια-ακουαρέλες. Τα σχέδια αυτά εντάσσονται λειτουργικά στο κείμενο, αφού ο συγγραφέας μας καλεί να τα δούμε σε αρκετά σημεία της αφήγησής του. Για παράδειγμα, η περιγραφή του Μικρού Πρίγκιπα στο κείμενο συνοδεύεται από την αναφορά του συγγραφέα να δούμε το πορτρέτο που έκανε για να αντιληφθούμε περισσότερο τη μορφή του: «Εδώ βλέπετε το πιο πετυχημένο πορτρέτο που μπόρεσα να του κάνω αργότερα». Οι ακουαρέλες του συγγραφέα βοηθούν και υποστηρίζουν τη φαντασία του αναγνώστη. Πολλά σημεία όπως π.χ. τα εξωτερικά χαρακτηριστικά του Μικρού Πρίγκιπα παρουσιάζονται μέσα από τις εικόνες χωρίς να υπάρχει ανάγκη λεπτομερούς περιγραφής. Επίσης, σημεία όπου χρειάζονται περισσότερες διευκρινίσεις για να γίνουν πιο κατανοητά, όπως π.χ. τα πρώτα σχέδια του συγγραφέα, γίνεται αναπαράστασή τους με εικόνα.

Βρείτε όλες τις εικόνες στην ιστοσελίδα:

<http://www.geocities.com/Athens/Rhodes/1916/lepetitprince/index.html>

V. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Η διάδοση του βιβλίου «Ο Μικρός Πρίγκιπας» ήταν μεγάλη και σε όλες τις ηπείρους το βιβλίο αυτό αγαπήθηκε από χιλιάδες παιδιά. Σε αυτό βοήθησε η μετάφραση σε πολλές γλώσσες και διαλέκτους, γεγονός που βοήθησε στη διάδοσή του. Επισκεφθείτε την ιστοσε-

λίδα που φιλοξενεί πληροφορίες για τις μεταφράσεις του «Μικρού Πρίγκιπα»:

α) <http://www.petit-prince.at/collection.htm> (μετάφραση σε 166 γλώσσες!)

β) <http://www.patoche.org/lepetitprince/gallima.htm>

γ) <http://www.unige.ch/lettres/linguistique/prince/> (μετάφραση σε 104 γλώσσες!)

Μεταφραστής της ελληνικής έκδοσης είναι ο γνωστός λογοτέχνης, Στρατής Τσίρκας. Η γλώσσα της μετάφραση είναι πολύ απλή όπως ακριβώς είναι και το γαλλικό πρωτότυπο.

VI. ΠΗΓΕΣ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ

Αναγκαστική προσγείωση πιλότου

Πρόκειται για προσωπική εμπειρία του συγγραφέα ο οποίος αναγκάστηκε να προσγειώσει το μικρό του αεροπλάνο στην έρημο της Λιβύης. Την εμπειρία του αυτή την περιγράφει περισσότερο στο βιβλίο «Άνεμος, Άμμος και Αστέρια»³. Κατά το ταξίδι αυτό, ο ίδιος και ένας συνεπιβάτης του αντιμετώπισαν πρόβλημα επιβίωσης εξαιτίας της έλλειψης νερού (βλ. Βιογραφικό Σημείωμα). Μετά από 4 μέρες, με βασικό χαρακτηριστικό τις παραισθήσεις μέσα στην έρημο, σώθηκαν από βεδουίνους.

Αλεπού

Πώς μια αλεπού μπορεί να βρίσκεται στην έρημο;

Πρόκειται για την αλεπού της ερήμου που στο μέγεθος είναι πιο μικρή από τις γάτες. Αυτό το είδος αλεπούς είναι γνωστό ως *fennec*. Κατά τη διάρκεια της ημέρας, όταν επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες, κρύβεται κάτω από τη γη μέσα σε σήραγγες που δημιουργεί και μπορεί να φθάνουν σε 30 πόδια μήκος.

3. Το βιβλίο αυτό πρωτοεκδόθηκε στα γαλλικά με τον τίτλο «Γη των ανθρώπων».

Υπάρχουν δύο αποδείξεις που δείχνουν τη σχέση του Σαιντ Εξυπερύ με αυτό το ζώο.

Στο βιβλίο του «Άνεμος, Άμμος και Αστέρια» που εκδόθηκε το 1939, ο Σαιντ Εξυπερύ περιγράφει την περιπέτειά του με τη συντριβή του αεροπλάνου του στην έρημο της Λιβύης. Συγκεκριμένα, στο κεφάλαιο «Φυλακισμένος της άμμου», αναφέρει τη «συνάντησή» του με μια αλεπού της ερήμου. Η περιεργή αυτή συνάντηση περιγράφεται από το συγγραφέα ο οποίος ακολούθησε τα ίχνη της μέχρι το χώρο που κρυβόταν, σε μια τρύπα που δημιούργησε στη γη, εκεί όπου χωρίς αμφιβολία ήταν κρυμμένη προσπαθώντας να ακούσει τα βήματά του να την πλησιάζουν. Σύμφωνα με τον ίδιο το συγγραφέα φαίνεται να της είπε: *«Αλεπού μου, μικρή μου αλεπού, είμαι καταδικασμένος, αλλά για κάποιο λόγο αυτό δεν με εμποδίζει από το να ενδιαφέρομαι για τη διάθεσή σου». Και εκεί παρέμεινα για λίγο συλλογισμένος και έλεγα στον εαυτό μου ότι ο άνθρωπος ήταν ικανός να προσαρμόσει τον εαυτό του σε όλα...»*.

Μια άλλη μαρτυρία για τη σχέση του με μια αλεπού εντοπίζεται σε μια επιστολή του στην αδελφή του το 1918 όπου αναφέρει την ύπαρξη μιας αλεπούς της ερήμου την οποία εξημέρωσε. Πιθανόν, λοιπόν, αυτή η συνάντησή τους να αποτελεί έμπνευση για την αλεπού που ζητά από το Μικρό Πρίγκιπα να ημερωθεί.

Το τριαντάφυλλο στον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα

Πολλές φορές έχει παραλληλιστεί το τριαντάφυλλο με τη γυναίκα του συγγραφέα, την Κονσουέλο. Η γυναίκα αυτή ήταν πολύ όμορφη όπως ακριβώς και το τριαντάφυλλο και πολλές ήταν οι φορές που χρησιμοποιούσε την αδυναμία που της είχε ο Σαιντ Εξυπερύ ο οποίος μπορεί να παραλληλιστεί με το Μικρό Πρίγκιπα. Θα πρέπει όμως να τονίσουμε ότι το τριαντάφυλλο θα πρέπει να παραλληλιστεί με την αγάπη αφού με αυτό το συναίσθημα συνδέεται πάντοτε το συγκεκριμένο λουλούδι. Στην περιγραφή του, ο συγγραφέας αποδίδει σ' αυτό ανθρώπινα χαρακτηριστικά, τόσο θετικά όσο και αρνητικά με στόχο να αποδείξει ότι το να αγαπάς είναι διαδικασία αλληλεξάρτησης που πρέπει να χαρακτηρίζεται από εκτίμηση, ειλικρίνεια και υπευθυνότητα.

Μικρός Πρίγκιπας

Τα εξωτερικά χαρακτηριστικά του πρωταγωνιστή έχουν επηρεαστεί από διάφορα στοιχεία:

Ξανθά μαλλιά Πρίγκιπα: Οι φίλοι του Σαιντ Εξυπερύ τον χαρακτηρίζαν ως «Βασιλιά-Ήλιο» εξαιτίας των ολόξανθων μαλλιών του. Αυτό το στοιχείο έχει και ο πρωταγωνιστής του έργου στην εξωτερική του εμφάνιση με τη διαφορά ότι δεν ονομάζεται βασιλιάς, αλλά Πρίγκιπας.

Εξωτερικά χαρακτηριστικά: Η μορφή αυτή αποτελεί κράμα πολλών στοιχείων. Η εξωτερική εμφάνισή του με μεγάλη κάπα, όπως φαίνεται στα σχέδιά του συγγραφέα, έχει σχέση με τη στολή των αξιωματικών που συναντούσε στη Ντακάρ, πόλη της Σενεγάλης στην Αφρική όπου ταξίδευε με το αεροπλάνο του. Οι αξιωματικοί αυτοί φορούσαν μπότες και μακριά μπλε κάπα με χρυσά κουμπιά. Έτσι εμφανίζει και το Μικρό Πρίγκιπα όταν δημιουργεί το πορτρέτο του στις ακουαρέλες του βιβλίου.

Πλανήτης B 612

Ονομασία πλανήτη: Ο κωδικός αριθμός που δόθηκε στον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα έχει άμεση σχέση με τη ζωή του ίδιου του συγγραφέα. Η πτήση που εκτελούσε από την Αφρική στην Αργεντινή είχε ως κωδικό αριθμό A 612. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι πτήσεις αυτές ήταν «πτήσεις» και στον εσωτερικό κόσμο του συγγραφέα αφού σε κάθε ταξίδι ζούσε μια νέα περιπέτεια στον αέρα. Τον ίδιο κωδικό, A 612, έδωσε στην πτήση που έκανε ο πρωταγωνιστής του βιβλίου του «Ποστάλι του Νότου». Στο βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας» χρησιμοποιεί τροποποιημένο τον κωδικό A 612 μετατρέποντας τον σε B 612 για την ονομασία του πλανήτη. Η συνέχεια αυτή στους αριθμούς ίσως έχει συμβολική σημασία αν σκεφτούμε ότι και στην περίπτωση του πλανήτη έχουμε ένα ταξίδι στη ζωή και στην αγάπη.

Ηφαίστεια: Η ύπαρξη τριών ηφαιστέων στον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα αποτελεί στοιχείο παραμυθιού και το μικρό τους μέγεθος αποτελεί στοιχείο παιδικής φαντασίας σε ένα μαγικό κόσμο. Το μέγεθος τους βέβαια είναι ανάλογο με το μέγεθος του πλανήτη B-612! Πηγή έμπνευσης γι' αυτό το σκηνικό αποτελούν τα πολλά ηφαίστεια που συνάντησε ο συγγραφέας κατά τη διάρκεια των τα-

ξιδιών του στη Νότιο Αμερική στην οροσειρά των Άνδεων τόσο στη Χιλή όσο και στην Αργεντινή.

43 ηλιοβασιλέματα στον πλανήτη: Η επιλογή του αριθμού 43 από το συγγραφέα προβληματίζει τον αναγνώστη. Λαμβάνοντας όμως υπόψη τα γεγονότα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου που επηρέασαν το συγγραφέα για τη συγγραφή του βιβλίου, εντοπίζουμε τον αριθμό αυτό σ' ένα σημαντικό γεγονός που αφορά τη χώρα του, τη Γαλλία. Πιθανόν, λοιπόν, να αναφέρεται στις 43 μέρες (10 Μαΐου – 22 Ιουνίου) προσπάθειας κατάληψης της Γαλλίας από τους Ναζί το 1940. Ίσως γι' αυτό ο Μικρός Πρίγκιπας (συγγραφέας) είναι λυπημένος στο 44ο ηλιοβασίλεμα, όταν η χώρα του δεν είναι πλέον ελεύθερη να αντικρίζει τον ήλιο.

Σκηνικό στη γη: έρημος

Το σκηνικό στη γη το οποίο επιλέγει να αποτελέσει το χώρο όπου ο Μικρός Πρίγκιπας θα μάθει τα πιο σημαντικά μαθήματα για τη ζωή, αποτελεί βασικά η έρημος. Η επιλογή αυτή μπορεί να συνδεθεί με δύο στοιχεία που συνδέονται με τη ζωή του συγγραφέα. Μέσα στο σκηνικό της ερήμου, ο συγγραφέας προσθέτει διάφορα χαρακτηριστικά άλλων τόπων όπως βουνά, βράχια και χιόνια. Τα βουνά κάνουν ιδιαίτερη εντύπωση στο Μικρό Πρίγκιπα ο οποίος πιστεύει ότι όταν ανεβεί στην κορυφή θα δει όλους τους ανθρώπους. Στην πραγματικότητα όμως ήταν ψηλοί βράχοι με κορφές «μυτερές σα βελόνες». Το τοπίο αυτό μοιάζει πολύ με τα βουνά της Νότιας Αμερικής και ιδιαίτερα της οροσειράς των Άνδεων πάνω από την οποία έτυχε πολλές φορές να δει από ψηλά μέσα από το αεροπλάνο του. Στο συμπέρασμα αυτό μας οδηγεί και το σκίτσο του συγγραφέα που θυμίζει πολύ εικόνες από αυτό το μέρος. Ένα άλλο στοιχείο που παρουσιάζει μέσα στο σκηνικό της ερήμου είναι τα χιόνια και τέλος ένα κήπος γεμάτος τριαντάφυλλα. Ο συνδυασμός όλων αυτών των στοιχείων δημιουργεί ένα φανταστικό και μαγευτικό σκηνικό.

ΜΕΡΟΣ

Γ'

ΑΝΑΛΥΣΗ -
ΕΡΜΗΝΕΙΑ

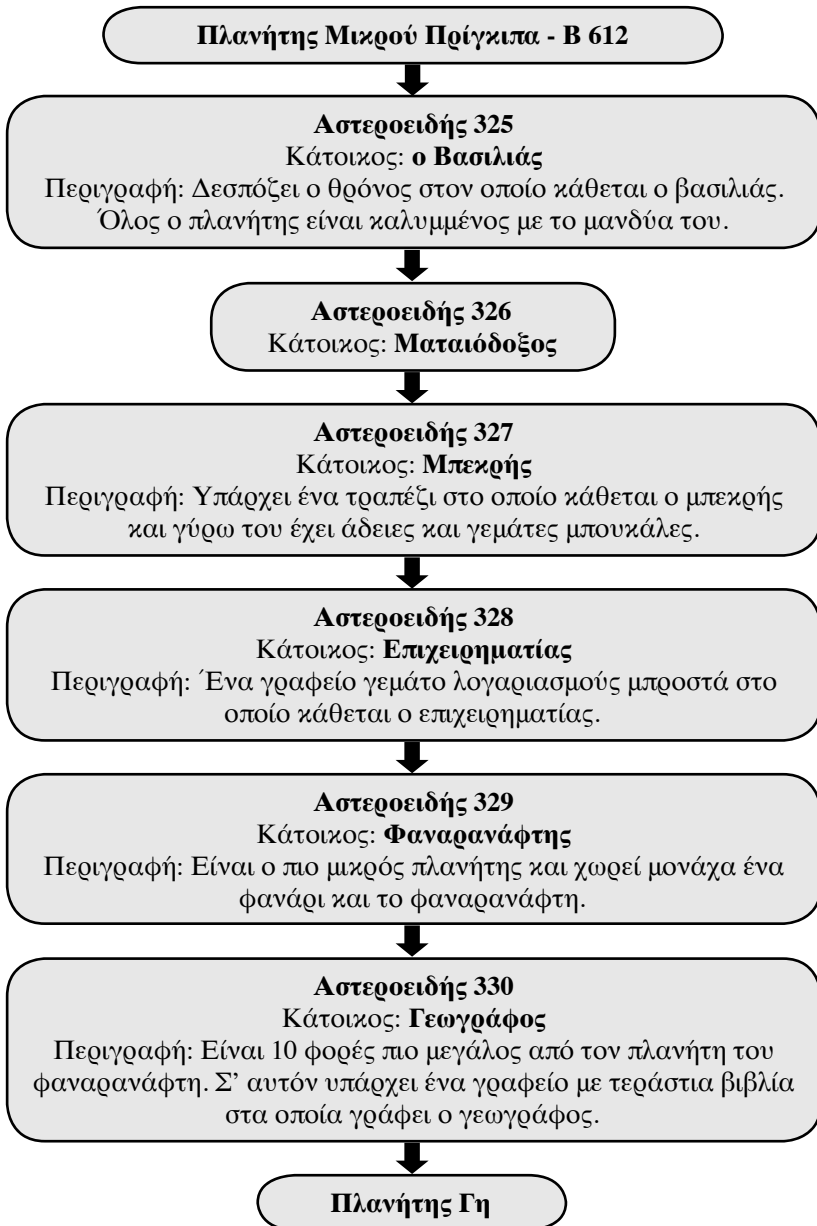
I. ΤΟΠΟΣ – «ΧΡΟΝΟΣ»

Όσον αφορά το χρόνο, δεν υπάρχει συγκεκριμένη περίοδος στην οποία μπορεί να ενταχθεί ο μύθος της νουβέλας. Ο συγγραφέας μάς πληροφορεί στον επίλογο του βιβλίου ότι έγραψε το έργο αυτό, 6 χρόνια μετά την αναγκαστική προσγείωση που πραγματοποίησε στη Σαχάρα. Το στοιχείο αυτό δεν αποτελεί ορισμό του χρόνου αφού η συγκεκριμένη πληροφορία εντάσσεται μέσα στα φανταστικά στοιχεία της ιστορίας. (Για τη χρονολογική εξέλιξη της ιστορίας βλ. Πλοκή)

Η επιλογή του χώρου παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία και βασίζεται τόσο στη φαντασία όσο και σε χώρους που ο ίδιος ο συγγραφέας γνωρίζει όπως π.χ. η έρημος της Σαχάρας. Ο μύθος αναπτύσσεται βασικά σε δύο διαφορετικά μέρη, στη Γη και στους άλλους Πλανήτες. Ο χώρος στον πλανήτη Γη αφορά ένα σημείο στην έρημο και μπορεί να ταυτιστεί με την έρημο όπου κατέπεσε το αεροπλάνο του Σαιντ Εξυπερύ. Η έρημος αυτή είναι το σημείο συνάντησης του αφηγητή με το Μικρό Πρίγκιπα και πρόκειται για το βασικό σκηνικό της αφήγησης του συγγραφέα. Οι άλλοι χώροι αποτελούν φανταστικό δημιούργημα του συγγραφέα και αφορούν τους «ιδιωτικούς» πλανήτες του Μικρού Πρίγκιπα και όλους τους άλλους τους οποίους επισκέφθηκε.

Ο δικός του πλανήτης είναι ο αστεροειδής B-612. Το μέγεθός του δεν είναι μεγαλύτερο από ένα σπίτι. Στον πλανήτη αυτό όλα είναι μικρά σε μέγεθος, όπως δηλώνει και ο Μικρός Πρίγκιπας. Πάνω στον πλανήτη του φυτρώνουν κάθε μέρα διάφορα λουλούδια που το βράδυ σβήνουν. Ένας όμως σπόρος φέρνει στον πλανήτη ένα τριαντάφυλλο που ζητά από το Μικρό Πρίγκιπα να το φροντίσει. Ο πλανήτης αυτός φιλοξενεί επίσης και τρία μικρά ηφαίστεια! Πάνω στα δύο από αυτά, ο Μικρός Πρίγκιπας ζεσταίνει το πρωινό του ενώ το τρίτο είναι ανενεργό! Ο ίδιος φροντίζει και τα τρία ηφαίστεια καθαρίζοντας τα, για να αποφεύγονται οι εκρήξεις, όπως ο ίδιος αναφέρει στο βιβλίο!

Ο Μικρός Πρίγκιπας εγκαταλείπει το δικό του πλανήτη με τη βοήθεια ενός κοπαδιού από πουλιά. Οι χώροι τους οποίους επισκέφθηκε ο Μικρός Πρίγκιπας, όπως επίσης και ο δικός του πλανήτης είναι, όπως ο ίδιος εξηγεί, αστεροειδείς («σαν άστρα»). Στην πραγματικότητα πρόκειται για πολύ μικρούς πλανήτες που από τηλεσκόπια του 19ου αιώνα φαίνονταν ως σημεία φωτός. Στον επιστημονικό χώρο, η καταγραφή τους έγινε με ένα αριθμό και αυτό το στοιχείο χρησιμοποιεί ο Σαιντ Εξυπερύ όταν τους παρουσιάζει. Το όνομα που δίνει στους αστεροειδείς που επισκέπτεται ο Μικρός Πρίγκιπας είναι αριθμοί που αφορούν τους αριθμούς των πτήσεων που αναλάμβανε ως πιλότος. Έτσι, οι αριθμοί των πτήσεων σε διάφορα μέρη του κόσμου μετατράπηκαν σε ονομασίες των πλανητών-σταθμών που επισκέφθηκε ο μικρός πρωταγωνιστής κατά την περιπλάνησή του. Η επιλογή αυτή του συγγραφέα είναι προφανής. Θέλει με αυτό τον τρόπο να δείξει πως κάθε ταξίδι του Μικρού Πρίγκιπα αντιστοιχεί και στις πτήσεις του συγγραφέα: ίδια αγωνία να μάθει και να ζήσει νέες εμπειρίες, να γνωρίσει ανθρώπους και να προβληματιστεί. Σταθμοί των περιπλανήσεων του Μικρού Πρίγκιπα είναι:

II. ΔΟΜΗ

Το βιβλίο αποτελείται από 27 μικρά σε έκταση κεφάλαια και έναν επίλογο.

Η νουβέλα αρχίζει με μια σύντομη και ταυτόχρονα σημαντική εισαγωγή. Το περιεχόμενό της αφορά το βασικό μήνυμα του βιβλίου το οποίο αναλύεται μέσα από τις μορφές και τα μηνύματα που δίνει η ιστορία με το Μικρό Πρίγκιπα. Ο αφηγητής-συγγραφέας αρχικά αναφέρει στον αναγνώστη την αδυναμία των ενηλίκων να αντιληφθούν τις ζωγραφίες του. Η αδυναμία τους αυτή οφείλεται, σύμφωνα με το συγγραφέα, στο γεγονός ότι βλέπουν μόνο την επιφάνεια χωρίς φαντασία, συναισθήματα και «καρδιά». Συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι να μην μπορούν να δουν το πραγματικό μήνυμα και τη σημασία όλων των πραγμάτων που βρίσκονται γύρω τους. Αυτό το συμπέρασμα του συγγραφέα αποτελεί και το έναυσμα για τη συγγραφή του βιβλίου.

Η πλοκή του βιβλίου αρχίζει από το δεύτερο κεφάλαιο όταν ο αφηγητής συναντά το Μικρό Πρίγκιπα στην έρημο όπου έγινε η συντριβή του αεροπλάνου του. Μόλις ο Μικρός Πρίγκιπας τον αντικρίζει, του ζητά να του σχεδιάσει ένα αρνί. Τα σχέδια αυτά έγιναν η αιτία να συνειδητοποιήσει ο αφηγητής ότι ο μικρός αυτός του φίλος είναι ο μοναδικός που μπορεί να αντιληφθεί τι κρύβουν οι ζωγραφίες του. Από το σημείο αυτό ξεδιπλώνεται η ιστορία για το «Μικρό Πρίγκιπα».

Η ιστορία του βιβλίου ολοκληρώνεται με την επιστροφή του Μικρού Πρίγκιπα στον πλανήτη του. Αποχαιρετά με το δικό του τρόπο το συγγραφέα και ζητά τη βοήθεια του φιδιού για να «επιστρέψει» ψηλά στον ουρανό, εκεί όπου βρίσκεται ο πλανήτης του. Ο κύκλος της ιστορίας κλείνει και στον επίλογο ο συγγραφέας εκφράζει το μεγάλο κενό που νιώθει από τη φυγή του μικρού πρωταγωνιστή.

Η αφήγηση του συγγραφέα ακολουθεί χρονολογική εξέλιξη. Αρχίζει την πρώτη μέρα συνάντησης με το Μικρό Πρίγκιπα και τελειώνει την όγδοη μέρα όταν μετά από την αναζήτηση νερού μέσα

στην έρημο, ο πρωταγωνιστής φεύγει για πάντα. Στο μεγαλύτερο μέρος του βιβλίου η χρονολογική αυτή δομή διακόπτεται από αφήγηση ιστοριών του παρελθόντος οι οποίες αφορούν τις αφηγήσεις του Μικρού Πρίγκιπα από τη στιγμή που εγκατέλειψε τον πλανήτη του. Αυτή η επιστροφή στο παρελθόν αφορά τις περιπλανήσεις του πρωταγωνιστή στους άλλους αστεροειδείς καθώς και στη Γη μέχρι τη συνάντησή του με τον αφηγητή.

III. ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Μικρός Πρίγκιπας

Είναι ο πρωταγωνιστής της νουβέλας και δίνει το όνομά του στο βιβλίο. Ο συγγραφέας τον παρουσιάζει σταδιακά και δίνει ελάχιστα στοιχεία γι' αυτή τη μορφή. Αυτές οι λίγες πληροφορίες που παρουσιάζονται είναι πολύ χαρακτηριστικές για να μπορέσει ο αναγνώστης να τον φανταστεί και να τον αφήσει να «μιλήσει» στην ψυχή του. Έχει «μικρή αλλόκοτη μορφή» και είναι «ένας τόσο δα, εντελώς παράξενος ανθρωπάκος». Τον χαρακτηρίζει ως «οπτασία», στοιχείο το οποίο συμφωνεί με το μυστήριο που καλύπτει την προέλευση και την παρουσία του. Εκτός από αυτό το στοιχείο, ο Μικρός Πρίγκιπας έχει τα χαρακτηριστικά ενός παιδιού, είναι δηλαδή γεμάτος περιέργεια και δίψα για μάθηση.

Εγκαταλείπει το «σπίτι - πλανήτη» του, τον αστεροειδή B-612, για να ταξιδέψει στο διάστημα όπου συναντά διάφορους τύπους ανθρώπων. Στις επισκέψεις του αυτές σε άλλους πλανήτες συναντά μόνο ενήλικες με πολλές αδυναμίες και ιδιοτροπίες. Ενδιαφέρεται να μάθει από αυτούς και μέσα από τις ερωτήσεις του φαίνεται η κριτική του διάθεση. Στην πλειοψηφία κατακρίνει τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν όλοι αυτοί τόσο στη συμπεριφορά όσο και στον τρόπο σκέψης τους. Μετά από διάφορες περιπλανήσεις καταλήγει τελικά στον πλανήτη Γη. Εκεί, ο μυστηριώδης ταξιδιώτης συναντά τον αφηγητή στην έρημο της Σαχάρας.

Ο Μικρός Πρίγκιπας διψά για απαντήσεις και η αναζήτησή τους τον ωθούν στην περιπλάνησή του στους διάφορους πλανήτες. Σε

κάθε του συνάντηση με ενήλικες, όπως τον αφηγητή και τους περιέργους τύπους στους πλανήτες, τους υποβάλλει συνεχώς ερωτήσεις. Το ίδιο κάνει όταν συναντά στη γη, το φίδι και την αλεπού. Περιεχόμενο των αποριών του αποτελεί η ζωή, η ύπαρξη και οι ενασχολήσεις των ενηλίκων στη γη. Οι πνευματικές του ανησυχίες θα βρουν απαντήσεις κατά τη διάρκεια των περιπλανήσεών του. Είναι ένας «μαθητής» που διψά για μάθηση και η αλεπού του διδάσκει το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή, την αγάπη. Αργότερα, ως «δάσκαλος» ο ίδιος θα μεταδώσει αυτές τις γνώσεις στον αφηγητή.

Αυτό που κάνει το Μικρό Πρίγκιπα να ξεχωρίζει είναι η ικανότητά του να αγαπά στον υπέρτατο βαθμό. Η συνειδητοποίηση αυτής της αγάπης που κρύβει για το τριαντάφυλλό του, δίνει νόημα στη ζωή του.

Ο Μικρός Πρίγκιπας έχει υπερφυσικά χαρακτηριστικά και ως σύμβολο αντιπροσωπεύει μέσα από την παιδικότητά του, την αθωότητα και την αγάπη. Πέρα όμως από την παιδική του αφέλεια παρουσιάζεται πολύ ώριμος ασκώντας κριτική σε όσους συναντά είτε στους αστεροειδείς είτε στη Γη.

Αφηγητής (Συγγραφέας)

Αφηγητής είναι ο ίδιος ο συγγραφέας, ο Σαιντ Εξυπερύ, ο οποίος αφηγείται την ιστορία έξι χρόνια μετά «τη συνάντησή του» με το Μικρό Πρίγκιπα. Στόχος του είναι να παρουσιάσει μέσα από την ιστορία αυτή τη φιλία που αναπτύχθηκε μεταξύ τους καθώς και τα όσα έμαθε από αυτόν.

Οι πληροφορίες που μας δίνει για τον εαυτό του είναι πολύ λίγες. Από μικρό παιδί δεν μπορεί να κατανοήσει τους ενήλικες και τους ανθρώπους που ασχολούνται μόνο με «σοβαρά θέματα» διότι δεν έχουν φαντασία και δεν μπορούν να κατανοήσουν τα «σχεδιάσματά» του. Παρά την αγάπη του για την τέχνη, τελικά γίνεται πιλότος. Πεποίθησή του είναι ότι οι ενήλικες δεν μπορούν να δουν πέρα από αυτό που είναι μπροστά τους και γι' αυτό αδυνατούν να αποκωδικοποιήσουν τα «σχεδιάσματά» του (π.χ. σχέδιο με βόα). Η συνάντησή του με το Πρίγκιπα έγινε σε ένα περιεργό μέρος, στην έρημο της Σαχάρας, όταν είχε πάθει βλάβη το αεροπλάνο του. Η αφήγηση

αφορά αυτή την προσωπική του εμπειρία με το Μικρό Πρίγκιπα και η επαφή τους είχε διάρκεια οκτώ μέρες. Ο αφηγητής ακούει την ιστορία του Μικρού Πρίγκιπα με την αλεπού για το «ημέρωμα» και ο ίδιος στη συνέχεια επηρεάζεται και συνειδητοποιεί όταν αναζητεί νερό στην έρημο τι είναι αυτό που κάνει κάποια πράγματα σημαντικά. Όταν ο Μικρός Πρίγκιπας φεύγει, ο αφηγητής νιώθει το κενό και δεν σταματά ποτέ να τον σκέφτεται. Έχει αλλάξει αφού έχει «ημερωθεί» από το Μικρό Πρίγκιπα.

Η φιλία του αφηγητή με το μικρό πρίγκιπα δεν είναι τυχαία. Οφείλεται στο ότι ο Μικρός Πρίγκιπας ως παιδί έχει μια αγνή ψυχή σε αντίθεση με τους ενήλικες που έχουν άλλα κίνητρα και στόχους. Επιπρόσθετα, ο Μικρός Πρίγκιπας μπορεί εύκολα να αναγνωρίσει τι κρύβεται πίσω από τα σχέδια του αφηγητή, πράγμα το οποίο οι μεγάλοι αδυνατούν. Μέσα από αυτή τη σχέση, ο αφηγητής μαθαίνει πώς να εντοπίζει τα σημαντικά στοιχεία και την αλήθεια πέρα από την επιφάνεια των πραγμάτων.

Στον επίλογο του βιβλίου ο αφηγητής εμπλέκει τον αναγνώστη μέσα στην ιστορία του βιβλίου. Ζητά από τον αναγνώστη να τον πληροφορήσει αν κάπου συναντήσει το Μικρό Πρίγκιπα.

«Μορφές» από τον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα

Στον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα: B-612

Το τριαντάφυλλο

Εξωτερικά χαρακτηριστικά και στοιχεία χαρακτήρα:

1. «Το λουλούδι όμως, προστατευμένο μέσα στην πράσινη κάμαρά του, δεν είχε τελειωμό με τα στολίσματά του. Διάλεγε τα χρώματά του προσεκτικά. Ντυνόταν αργά, σιάζοντας ένα ένα τα πέταλά του. Δεν ήθελε να βγει γεμάτο τσαλακώματα σαν τις παπαρούνες. Ήθελε να παρουσιαστεί μέσα σ' ολόκληρη τη λάμψη της ομορφιάς του. Ναι, λοιπόν. Ήταν πολύ φιλάρεσκο». (σελ.33)
2. «Θαρρώ πως είναι ώρα για το πρόγευμα, πρόσθεσε εκείνο σε λίγο. Έχετε την καλοσύνη να με φροντίσετε; [...] Έτσι, νωρίς απ' την αρχή, το λουλούδι τον είχε βασανίσει με την κάπως μυγιάγγιχτη ματαιοδοξία του». (σελ.33)
3. «Στεναχωρημένο που πιάστηκε να ετοιμάζει ένα τόσο απλοϊκό ψέμα, έκανε πως βήχει δυο τρεις φορές, για να ρίξει πάνω στο μικρό πρίγκιπα το φταιξιμο [...] Αυτό τότε δυνάμωσε κι άλλο το βήχα του, για να τον αναγκάσει, οπωσδήποτε, να νιώσει τύψεις». (σελ.35)

Η παρουσία του στο έργο είναι πολύ σημαντική αν και παρουσιάζεται μόνο σε μερικές σελίδες. Ο εγωιστικός του χαρακτήρας με τις παραξενιές και τις απαιτήσεις οδηγούν το Μικρό Πρίγκιπα στην απόφαση να εγκαταλείψει τον πλανήτη του και να περιπλανηθεί στο σύμπαν. Ταυτόχρονα, η νοσταλγία του μικρού πρίγκιπα για το δικό του, «μοναδικό» τριαντάφυλλο, είναι η αιτία της επιθυμίας του για επιστροφή. Η επιλογή του λουλουδιού να είναι τριαντάφυλλο ίσως να συνδέεται και με το συμβολισμό του ως το λουλούδι της αγάπης. Αυτό το λουλούδι έχει ανθρώπινα χαρακτηριστικά: μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα. Με σημείο αναφοράς το λουλούδι, ο μικρός πρίγκιπας αντιλαμβάνεται ότι «την ουσία δεν την βλέπουν τα μάτια» και ότι η αγάπη στηρίζεται στην υπευθυνότητα για τον άλλο.

Τα μπαουμπάμπ

Αποτελούν το μεγαλύτερο κίνδυνο για τον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα. Είναι τελικά επικίνδυνα για τους ανθρώπους που είναι αδιάφοροι και τεμπέληδες.

«Μορφές» από τις περιπλανήσεις του Μικρού Πρίγκιπα στους αστεροειδείς

Ο βασιλιάς

Ζει σε ένα μικρό πλανήτη και πιστεύει ότι είναι ο απόλυτος μονάρχης του σύμπαντος. Στην πραγματικότητα όμως δεν ασκεί εξουσία πουθενά αφού δεν έχει ούτε δύναμη, ούτε υπηκόους. Απαιτεί υπακοή στις διαταγές του αλλά μέσα από τη συμπεριφορά δείχνει ότι στην πραγματικότητα νιώθει πραγματικά μόνος.

Ο ματαιόδοξος

Ζει μόνος σε έναν πλανήτη και περιμένει θαυμαστές για να τον χειροκροτήσουν. Ο μόνος όμως που πέρασε από εκεί ήταν ο μικρός πρίγκιπας. Θεωρεί ότι είναι ο πιο όμορφος, ο πιο κομψός, ο πιο πλούσιος κι ο πιο έξυπνος άνθρωπος του πλανήτη του χωρίς να συνειδητοποιεί ότι είναι ο μοναδικός κάτοικός του.

Ο μπεκρός

Η επίσκεψη στον πλανήτη του μπεκρό ή γέμισε το Μικρό Πρίγκιπα με μελαγχολία. Κάθεται βουβός και πίνει, για να ξεχάσει ότι ντρέπεται που πίνει!

Ο επιχειρηματίας

Είναι υπερβολικά απασχολημένος και δεν έχει χρόνο να ασχοληθεί με οτιδήποτε άλλο. Πιστεύει ότι όλα τα άστρα είναι δικά του και γι' αυτό τα μετρά συνεχώς. Σημαντικό όμως είναι ότι δεν ξέρει πώς αυτά που λάμπουν στον ουρανό ονομάζονται άστρα και ούτε έχει να προσφέρει κάτι σ' αυτά. Είναι δικά του διότι αυτός πρώτος το σκέφτηκε!

Ο φαναράναφτης

Βρίσκεται μόνος σε ένα πλανήτη όπου δεν υπάρχουν ούτε σπίτια και ούτε κάτοικοι με μοναδικό καθήκον να ανάβει και να σβήνει ένα φανάρι. Ακολουθεί πιστά τις οδηγίες που του δόθηκαν και ο μικρός πρίγκιπας τον συμπαθεί διότι είναι ο μόνος που δεν ασχολείται με τον εαυτό του.

Ο γεωγράφος

Είναι ο τελευταίος σταθμός του μικρού πρίγκιπα κατά το ταξίδι του στο σύμπαν. Ο γεωγράφος εξηγεί το επάγγελμά του αλλά ο ίδιος δεν γνωρίζει τη γεωγραφία του πλανήτη του. Προτείνει στον μικρό πρίγκιπα να επισκεφθεί τον πλανήτη Γη.

«Μορφές» από τις περιπλανήσεις του Μικρού Πρίγκιπα στη Γη

Στον πλανήτη Γη

Η αλεπού

Η αλεπού παρουσιάζεται ξαφνικά όταν ο Μικρός Πρίγκιπας βρίσκεται στον τριανταφυλλόκηπο. Είναι από την αρχή πολύ φιλική με το Μικρό Πρίγκιπα. Του ζητά πολύ ευγενικά να την «ημερώσει» και η ίδια αναλαμβάνει τόσο το ρόλο του «εκπαιδευόμενου» όσο και το ρόλο του «εκπαιδευτή». Όταν αποχαιρετά το Μικρό Πρίγκιπα αποφασίζει να του χαρίσει το «μυστικό» για τη φιλία και τους δεσμούς ανάμεσα στους ανθρώπους.

Το φίδι

Η πρώτη συνάντηση του Μικρού Πρίγκιπα στη γη γίνεται με ένα φίδι. Παρουσιάζεται με αυτοπεποίθηση και πιστεύει ότι έχει «περισσότερη δύναμη κι από το δάκτυλο ενός βασιλιά».

Πιστεύει ότι μπορεί να λύσει όλα τα αινίγματα. Το άγγιγμά του είναι θανατηφόρο και όπως πάντοτε το φίδι συνδέεται με το θάνατο. Αναφέρει στο Μικρό Πρίγκιπα ότι μπορεί να τον βοηθήσει όταν νιώσει νοσταλγία για τον πλανήτη του... Το φίδι εμφανίζεται επίσης στο τέλος του βιβλίου όταν ο πρωταγωνιστής του ζητά βοήθεια για να επιστρέψει...

Ο σιδηροδρομικός κλειδούχος

Ρυθμίζει την πορεία των τρένων. Θεωρεί ότι οι επιβάτες είναι πολύ βιαστικοί και κανένας άνθρωπος δεν είναι ευχαριστημένος για τον τόπο στον οποίο βρίσκεται.

Ο έμπορος

Πουλά ειδικά χάπια για να μην αισθάνεται την ανάγκη της δίψας. Με τον τρόπο αυτό, σύμφωνα με τον έμπορο εξοικονομείς χρόνο. Ο μικρός πρίγκιπας δεν φαίνεται να συμφωνεί μαζί του...

Κήπος με τα τριαντάφυλλα

Άλλη μορφή που αναφέρεται Τούρκος αστρονόμος:

Ο συγγραφέας αναφέρει έναν Τούρκο αστρονόμο στο τέταρτο κεφάλαιο, ο οποίος πιθανόν να είναι αυτός που ανακάλυψε τον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα μέσα από το τηλεσκόπιο του, το 1909. Επειδή όμως φορούσε βράκα και φέσι, κανείς δεν τον πίστεψε. Τα πράγματα άλλαξαν το 1920 όταν ξαναέκανε την ίδια ανακοίνωση. Αυτή τη φορά φορούσε κομψά ρούχα και έτσι όλοι το πίστεψαν.

IV. ΣΥΜΒΟΛΑ και ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

Μπαομπάμπ

Ο πλανήτης του Μικρού Πρίγκιπα χαρακτηρίζεται από στοιχεία που πηγάζουν από τη φαντασία του συγγραφέα. Μερικά από αυτά λειτουργούν ως σύμβολα τα οποία πρέπει ο αναγνώστης να μεταφέρει στην πραγματική ζωή και να τα ερμηνεύσει. Για παράδειγμα, ο Μικρός Πρίγκιπας αναφέρει ότι σε όλους τους πλανήτες φυτρώνουν καλά αλλά και κακά φυτά. Είναι όμως χρέος όλων να ξεριζώνουμε αυτά τα κακά φυτά «από την πρώτη στιγμή που θα το καταλάβουμε». Σε περίπτωση που αργήσουμε να τα καταπολεμήσουμε, τότε πρέπει να γνωρίζουμε ότι δεν θα μπορέσουμε ποτέ ξανά να τα ξεφορτωθούμε. Για το Μικρό Πρίγκιπα αυτό θα σημαίνει την ολοκληρωτική καταστροφή του πλανήτη του.

Αν προσπαθήσουμε να αποκωδικοποιήσουμε τα κακά φυτά, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι για τον καθένα μας κακά φυτά αποτελούν οι κακές συνήθειες που αν δεν τις καταπολεμήσουμε θα καταστρέψουν το δικό μας πλανήτη, τη δική μας ζωή.

Μορφές στους αστεροειδείς

Οι μορφές στους έξι σταθμούς κατά την περιπλάνηση του Μικρού Πρίγκιπα στο διάστημα δεν είναι τυχαίες. Έχουν επιλεγεί από τον Σαιντ Εξυπερύ και αντιπροσωπεύουν τα διάφορα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που έχουν χάσει το νόημα της ζωής που είναι, σύμφωνα με το συγγραφέα, η αγάπη και η φιλία. Σε κάθε αστεροειδή συναντά μια διαφορετική μορφή η οποία αντιπροσωπεύει ένα διαφορετικό τύπο ενήλικα και κάθε του σταθμός αποτελεί και ένα διαφορετικό μά-

θημα ζωής. Βασικό χαρακτηριστικό όλων αυτών των μορφών είναι η αποκλειστική τους έγνοια για δύναμη και πλούτο ενώ αδιαφορούν για λέξεις όπως φίλος, αγάπη, ζωή. Συγκεκριμένα:

Βασιλιάς:

Η ιδιότητα ενός βασιλιά ταυτίζεται πάντοτε με τον απόλυτο μονάρχη που εξουσιάζει χωρίς ίχνος δημοκρατίας ή σεβασμού των άλλων. Ο ίδιος ο βασιλιάς θεωρεί τον εαυτό του ανώτερο από τους υπόλοιπους και αυτό που ξέρει καλύτερα να κάνει είναι να δίνει συνεχώς διαταγές. Αυτό ακριβώς το χαρακτηριστικό έχει ο βασιλιάς τον οποίο συναντά ο Μικρός Πρίγκιπας. Ζητά υποταγή και υπακοή στις διαταγές του οι οποίες είναι αστέιες και χωρίς κανένα περιεχόμενο. Παρόμοιους «βασιλιάδες» με αυτά τα χαρακτηριστικά συναντούμε όλοι στη ζωή μας: θέλουν μόνο να διατάζουν και να θεωρούν τους εαυτούς τους ανώτερους.

Ματαιόδοξος:

Μοναδική του έγνοια είναι η δική του ομορφιά. Πιστεύει ότι όλοι οι άλλοι είναι θαυμαστές του και είναι έτοιμος να χαιρετήσει με το καπέλο του όσους τον χειροκροτούν. Κανείς όμως δεν τον χειροκροτεί διότι κανείς δεν έρχεται στον πλανήτη του. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του ματαιόδοξου είναι ότι ακούει μόνο τους επαίνους και αγνοεί οτιδήποτε άλλο.

Η μορφή του αντιπροσωπεύει όλους τους εγωιστές που βλέπουν και ακούνε μόνο τον εαυτό τους. Μοναδική τους επιθυμία είναι να τους θαυμάζουν οι άλλοι.

Μπεκρός:

Είναι ένας άνθρωπος ο οποίος έχει αντιληφθεί ότι η ζωή του δεν έχει κανένα νόημα. Η αποτυχία του αυτή τον οδηγεί στην κακή συνήθεια του αλκοολισμού. Η μορφή αυτή αντιπροσωπεύει όλους τους ενήλικες οι οποίοι βρρίσκουν απίστευτες δικαιολογίες για τις απαράδεκτες και κακές τους συνήθειες.

Επιχειρηματίας:

Νιώθει δυνατός διότι εξουσιάζει όλα τα αστέρια χωρίς στην ουσία να του ανήκει κάποιο από αυτά! Είναι όμως πολύ απασχολημένος μετρώντας τα και αυτό τον εμποδίζει να τα δει πραγματικά. Ο πλούτος του δεν είναι πραγματικός και οι λογαριασμοί που κάνει δεν έχουν κανένα αντίκρισμα. Είναι αποκλειστικά απορροφημένος στις επενδύσεις και στους υπολογισμούς και τελικά δεν δίνει σημα-

σία στη ζωή. Αντιπροσωπεύει τους ανθρώπους που έχουν υλικά αγαθά αλλά κανένα πλούτο στη ζωή.

Φαναροανάφτης:

Είναι τόσο απασχολημένος με το να ανάβει και να σβήνει το φανάρι που στο τέλος χάνει κάθε σημασία της ζωής. Είναι προσκολλημένος στις οδηγίες τις οποίες ακολουθεί. Αντιπροσωπεύει αυτούς που ενεργούν χωρίς λογική αλλά υποκύπτουν σε διαταγές.

Γεωγράφος:

Γι' αυτόν σημασία έχουν τα γεγονότα, αλλά αγνοεί ότι πίσω από αυτά μπορεί να κρύβεται η αλήθεια. Η εμμονή του αυτή τον εμποδίζει να αντιληφθεί το νόημα της ζωής.

Γενικό σχόλιο για τις μορφές στους αστεροειδείς:

Όλες αυτές οι μορφές, αν και διαφέρουν ως προς την ιδιότητα ή την περιγραφή, εντούτοις έχουν κοινά στοιχεία. Όλοι πιστεύουν στον εαυτό τους και νομίζουν ότι ασχολούνται με τα πιο σημαντικά πράγματα τα οποία στην ουσία δεν έχουν ούτε περιεχόμενο ούτε σκοπό. Κάθε μορφή αντιπροσωπεύει διάφορα ανθρώπινα ελαττώματα: απληστία, δίψα για εξουσία, αδιαφορία για τους άλλους, ματαιοδοξία και εγωισμό, γνώσεις χωρίς περιεχόμενο και αξία. Η ζωή τους είναι άδεια, γεμάτη άγχος και μοναξιά. Δεν χαίρονται καθόλου και είναι εγκλωβισμένοι στον πλανήτη - φυλακή τον οποίο οι ίδιοι δημιούργησαν. Τέλος, ένα άλλο κοινό τους χαρακτηριστικό είναι η ανυπαρξία κάθε είδους προσπάθειας για βελτίωση της ζωής τους.

Οι επιβάτες των τρένων

Ο σιδηροδρομικός κλειδούχος που συναντά ο Μικρός Πρίγκιπας τον πληροφορεί για τη συμπεριφορά των επιβατών. Οι άνθρωποι δεν επενδύουν χρόνο στις ανθρώπινες σχέσεις αλλά είναι απασχολημένοι και πάντοτε βιαστικοί. Ποτέ κανείς δεν είναι ευχαριστημένος εκεί που βρίσκεται. Τα χαρακτηριστικά αυτών των επιβατών μπορούν να ταυτιστούν με τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που δεν έχουν βρει το νόημα της ζωής και είναι δυστυχημένοι με ότι και αν κάνουν.

Αλεπού

Διψά για τη φιλία και ζητά από το Μικρό Πρίγκιπα να την «ημερώσει». Αντιπροσωπεύει τους ανθρώπους που ξέρουν να δώσουν

αγάπη χωρίς ανταλλάγματα και εγωισμούς. Θέλει να αποκτήσει φίλους και βοηθά τον πρωταγωνιστή να αντιληφθεί τόσο τη διαδικασία όσο και τη σημασία της. Η σχέση που αναπτύσσει με το Μικρό Πρίγκιπα δεν έχει στοιχεία συμφέροντος αλλά αποτελεί πρότυπο για όλες τις ανθρώπινες σχέσεις.

Φίδι

Η μεγάλη του δύναμη οφείλεται στο δηλητήριο που κουβαλά. Είναι πολύ πιθανόν να αντιπροσωπεύει το θάνατο. Θα προκαλέσει το θάνατο του Μικρού Πρίγκιπα που θα είναι όμως σωτηρία γι' αυτόν διότι έτσι θα επιστρέψει πίσω στο δικό του πλανήτη.

Έρημος

Η επιλογή του σκηνικού στη γη συνδέεται με την περιπέτεια του συγγραφέα στην έρημο της Λιβύης μετά την πώση του αεροπλάνου του. Η απόφαση του να υιοθετήσει το σκηνικό αυτό μπορεί να συνδέεται άμεσα με τα μηνύματα που θέλει να μεταδώσει στους αναγνώστες. Η έρημος μπορεί να συμβολίζει το μυαλό του αφηγητή ή το δικό μας μυαλό όταν μας κυριεύει η μοναξιά. Σε τέτοιες στιγμές η ζωή αποκτά μουντά και μονότονα χρώματα και αναζητούμε τη χαρά όπως ακριβώς αναζητούμε το νερό στην έρημο. Η σωτηρία έρχεται μόνο μέσα από την αναζήτηση του ίδιου μας του εαυτού. Αν πετύχουμε σ' αυτή την αναζήτηση τότε θα μπορέσουμε να οδηγηθούμε έξω από την έρημο της ψυχής μας.

Τρένα

Οι συνεχόμενες διαδρομές σε διαφορετικούς προσδιορισμούς με βασικό χαρακτηριστικό το άγχος και τη βιασύνη, πιθανόν να συμβολίζουν τις απγνωσμένες και υπερβολικές προσπάθειες των ανθρώπων να αναζητήσουν την ευτυχία. Κανείς δεν είναι ευχαριστημένος σ' αυτές τις διαδρομές, πληροφορεί ο σιδηροδρομικός κλειδούχος το Μικρό Πρίγκιπα, τονίζοντας έτσι ότι κάτω από αυτές τις συνθήκες ο άνθρωπος έχει χάσει τον προσανατολισμό και το σκοπό του. Συνεχίζει με βιασύνη το ταξίδι χωρίς να συνειδητοποιεί τις ενέργειές του ή τη σημασία του κάθε ταξιδιού του.

Νερό

Όταν ο αφηγητής εντοπίζει μαζί με το Μικρό Πρίγκιπα το νερό στην έρημο αντιλαμβάνεται ότι το νερό αυτό διαφέρει. Το συγκεκριμένο νερό δεν κάλυψε μόνο τις σωματικές ανάγκες του αφηγητή αλλά τον ικανοποίησε εσωτερικά και όπως ο ίδιος δηλώνει «Έκανε καλό στην καρδιά, σαν ένα δώρο...». Μπορεί, λοιπόν, το νερό αυτό να συμβολίζει την ηθική ικανοποίηση, την πνευματική ολοκλήρωση του ανθρώπου. Το νερό αυτό το αναζητά τελικά η ψυχή και όχι το σώμα.

Χάπια κατά της δίψας

Το στοιχείο αυτό μπορεί να συνδυαστεί και με την αναζήτηση του νερού από τον αφηγητή και το Μικρό Πρίγκιπα. Αν λάβουμε υπόψη ότι το νερό μπορεί να είναι η πνευματική τροφή τότε είναι αδύνατο να δεχτούμε ότι υπάρχει υποκατάστατό της. Μπορεί να ικανοποιήσει την πρόσκαιρη επιθυμία αλλά δεν ικανοποιεί τον ίδιο τον άνθρωπο και στην ουσία δεν προσθέτει κάτι στη ζωή του. Είναι γι' αυτό που ο Μικρός Πρίγκιπας δηλώνει ότι είναι πολύ πιο σημαντικό να πηγαίνεις εσύ ο ίδιος σε μια δροσερή βρύση παρά να γλυτώνεις χρόνο παίρνοντας τα τέλεια αυτά χάπια!

«Το νερό τούτο ήταν πολύ διαφορετικό απ' τις συνηθισμένες τροφές. Γεννήθηκε από την πορεία κάτω απ' τ' άστρα, απ' το τραγούδι του γερανού, απ' την προσπάθεια των χεριών μου.»

V. ΠΛΟΚΗ

Χαρακτηριστικά πλοκής:

Τρία είναι τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την πλοκή της ιστορίας: η *περιπέτεια*, το *μυστήριο* και η *φιλοσοφική διάθεση*.

Η *περιπέτεια* αποτελεί στοιχείο της πλοκής και ξεδιπλώνεται με τις επισκέψεις του Μικρού Πρίγκιπα στους διάφορους πλανήτες.

Το *μυστήριο* αφορά αποκλειστικά τη μορφή του Μικρού Πρίγκιπα. Εμφανίζεται ξαφνικά μπροστά στον αφηγητή μέσα στο «πουθενά», στη μέση της ερήμου και δεν δίνει κανένα στοιχείο για τον ίδιο.

Τόσο η παρουσία του όσο και η προέλευσή του αποτελεί μυστήριο, γεγονός που ωθεί τον αφηγητή να μάθει περισσότερες πληροφορίες. Η ονομασία του, «Μικρός Πρίγκιπας», προέρχεται από τον ίδιο τον αφηγητή ενώ το πραγματικό του όνομα αποτελεί επίσης ένα μυστήριο. Ακόμη και ο τρόπος με τον οποίο «φεύγει» ο Μικρός Πρίγκιπας από τη γη αποτελεί μεγάλο μυστήριο. Ζητά από το φίδι να τον δαγκώσει για να μπορέσει να επιστρέψει στον πλανήτη του. Μετά από αυτό, το σώμα του Μικρού Πρίγκιπα εξαφανίζεται!

Οι ερωτήσεις και οι αναζητήσεις του Μικρού Πρίγκιπα δημιουργούν *φιλοσοφική διάθεση* εξαιτίας της σύνδεσης τους με το θέμα της ζωής. Κεντρικό θέμα των φιλοσοφικών του αποριών είναι η φιλία: ποια η σημασία της, πώς αυτή δημιουργείται, ποιος είναι ο ρόλος ενός φίλου στη ζωή; Ένα άλλο θέμα είναι οι ανθρώπινες σχέσεις: πώς ενεργούν οι άνθρωποι σύμφωνα με το χαρακτήρα τους, πώς είναι οργανωμένη η ζωή τους, πώς ο κάθε άνθρωπος θεωρεί τον εαυτό του δυστυχισμένο ή ευτυχισμένο και πού βρίσκεται η πραγματική ευτυχία; Τέλος, θέματα όπως η μοναξιά, η αγάπη, ο θάνατος, η εμπιστοσύνη αποτελούν μερικούς από τους άξονες πάνω στους οποίους ο Σαιντ Εξυπερύ υφαίνει την ιστορία και τοποθετεί το Μικρό Πρίγκιπα να αναζητά απαντήσεις.

Κλιμάκωση της ιστορίας αποτελεί η απόφαση του Μικρού Πρίγκιπα να επιστρέψει στον πλανήτη του. Η αλλαγή αυτή οφείλεται στις συμβουλές που έδωσε η αλεπού στο Μικρό Πρίγκιπα. Του έμαθε ότι τα μάτια δεν μπορούν να δουν όπως βλέπει η καρδιά. Αυτό βοήθησε το Μικρό Πρίγκιπα να συνειδητοποιήσει ότι το λουλούδι του είναι πολύ ξεχωριστό και να αντιληφθεί ότι η απάντηση που αναζητούσε για το πιο σημαντικό στοιχείο της ζωής είναι η αγάπη. Είναι λοιπόν γι' αυτό το λόγο που επιθυμεί να γυρίσει πίσω στον πλανήτη του, να γυρίσει ουσιαστικά πίσω στο τριαντάφυλλό του που τόσο αγαπά.

VI. ΙΑΕΕΣ – ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Το βιβλίο «Μικρός Πρίγκιπας» χαρακτηρίζεται συνήθως ως ένα βιβλίο για παιδιά. Παρά την απλή και γεμάτη φαντασία πλοκή της ιστορίας, εντούτοις μέσα στις γραμμές του συγγραφέα μπορεί κανείς να εντοπίσει στοιχεία βαθυστόχαστα για τη ζωή· τα στοιχεία αυτά πρέπει να την χαρακτηρίζουν για να αποκτήσει μεγαλύτερη ποιότητα. Μέσα από τα μηνύματα που δίνει στους αναγνώστες, προσπαθεί να διδάξει το νόημα της ζωής και γι' αυτό το βιβλίο μπορεί να χαρακτηριστεί ως ύμνος στη ζωή, στην αγάπη και στη φιλία.

Χαρακτηριστικό μερικών μηνυμάτων του βιβλίου είναι ότι σε αρκετές περιπτώσεις τα μηνύματα τονίζονται από τον ίδιο τον αφηγητή. Στα σημεία αυτά ζητά άμεσα από τον αναγνώστη να δώσει ιδιαίτερη σημασία.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα μηνύματος με αυτή τη μορφή από τον αφηγητή αφορά το θέμα της καταπολέμησης των μπαιομπάμπ. Αφού περιγράφει τις καταστρεπτικές συνέπειες που μπορεί να προκαλέσει ένα μπαιομπάμπ, ζωγραφίζει μια εικόνα για να δουν οι αναγνώστες το αποτέλεσμα της αμέλειας καταστροφής αυτών των φυτών. Δηλώνει άμεσα ότι «... δούλεψα λοιπόν αυτό το σχέδιο τόσο πολύ, με το σκοπό μόνο και μόνο να ειδοποιήσω τους φίλους μου για τον κίνδυνο που ξυστά τους απειλούσε από καιρό, όπως κι εμένα τον ίδιο, δίχως καν να το ξέρουν.». Πέρα από την αναπαράσταση αυτή, ο αφηγητής προχωρά και στην ξεκάθαρη δήλωση του μηνύματος που αποτελεί κατεπείγουσα ανάγκη γράφοντας ότι «...δε μ' αρέσει καθόλου να παίρνω διδαχτικό ύφος. Μα ο κίνδυνος από τα μπαιομπάμπ είναι τόσο λίγο γνωστός ...Και λέω: 'Παιδιά. Προσέχετε τα μπαιομπάμπ!'». Αυτή η κραυγή που διατυπώνεται τόσο επιτακτικά από το συγγραφέα, αποτελεί το μήνυμα που θέλει να εφαρμόσουμε στη ζωή μας. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, τα μπαιομπάμπ συμβολίζουν τα κακά στοιχεία που μπορούν να εισβάλουν στη ζωή μας και που αν δεν τα καταπολεμήσουμε τότε θα μας καταστρέψουν. Αυτό είναι και το βαθύτερο νόημα του μηνύματος που κρύβεται πίσω από τα μπαιομπάμπ για όλους τους αναγνώστες.

Ένα άλλο βασικό μήνυμα του βιβλίου, είναι η σημασία που έχει να αντιλαμβάνεται κανείς τα πράγματα γύρω του με την καρδιά και την ψυχή, χωρίς να παρασύρεται από όσα απλά βλέπει. Η δυνατότητα να βλέπει κανείς πέρα από την ύλη πέρα από τα δεδομένα, αποτελεί για το συγγραφέα σημαντικό στοιχείο της ζωής των ανθρώπων. Τα πράγματα που αξίζουν βρίσκονται κρυμμένα και επειδή οι άνθρωποι έχουν εμπιστοσύνη στο τι βλέπουν, αυτό τους οδηγεί σε λάθος συμπεράσματα. Το θέμα αυτό παρουσιάζεται με τρεις διαφορετικούς τρόπους από τον ίδιο το συγγραφέα. Αρχικά παρουσιάζεται μέσα από τα «σχεδιάσματα» του αφηγητή, που κανείς δεν μπορούσε να δει πέρα από αυτά αλλά μόνο την επιφάνεια με ψυχρή λογική. Τη μεγαλύτερη δυσκολία την αντιμετωπίζουν οι ενήλικες. Αυτοί δυσκολεύονται να κατανοήσουν τι απεικονίζει το σχέδιό του διότι βλέπουν μόνο μέχρι την επιφάνεια με γνώμονα τη λογική των ματιών τους και όχι με την καρδιά τους. Το μήνυμα αυτό δίνεται και μέσα από ένα άλλο θέμα που παρουσιάζει ο συγγραφέας όταν αναφέρεται στον Τούρκο αστρονόμο. Οι άνθρωποι έχουν αποτύχει ακόμη και εδώ διότι δεν αντιλαμβάνονται την ουσία και την πραγματικότητα. Στην περίπτωση αυτή, όταν ο Τούρκος αστρονόμος θέλησε να ανακοινώσει την ύπαρξη του αστροειδούς B-612, κανείς δεν τον πίστεψε διότι η εμφάνισή του δεν ήταν η απαιτούμενη ή η πιο αποδεκτή. Οι ενήλικες έμειναν μόνο στην επιφάνεια, στο τι έβλεπαν τα μάτια τους και με αυτά τα δεδομένα έκριναν και κατάκριναν τον αστρονόμο. Όταν αυτός άλλαξε ρούχα αλλά είπε τα ίδια πράγματα με προηγουμένως, όλοι είπαν ότι είναι σωστός. Στη συνέχεια, το μήνυμα αυτό επανέρχεται για τρίτη φορά μέσα από το μάθημα που δίνει η αλεπού στον πρίγκιπα. «Μόνο με την καρδιά βλέπεις καλά. Την ουσία δεν την βλέπουν τα μάτια...» εκμυστηρεύεται η αλεπού στο Μικρό Πρίγκιπα. Αυτό αποτελεί και το περιεχόμενο του μαθήματος της αλεπούς αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και το μήνυμα του συγγραφέα προς όλους τους αναγνώστες. Αυτή η σημαντική ικανότητα θα μας βοηθήσει να δούμε την πραγματική ομορφιά ακόμη και στα πιο συνηθισμένα πράγματα.

Το μάθημα που δίνει η αλεπού, «να βλέπεις με την καρδιά», αλλάζει τον τρόπο σκέψης του Μικρού Πρίγκιπα και είναι πλέον έτοιμος να σταματήσει τις περιπλανήσεις του και να επιστρέψει στον πλανήτη του.

Μια άλλη πτυχή του μαθήματος της αλεπούς προς το Μικρό Πρίγκιπα είναι το θέμα της φιλίας και ο τρόπος με τον οποίο κτίζεται. Η διαδικασία αυτή αφορά το «ημέρωμα» και η αλεπού εξηγεί στο Μικρό Πρίγκιπα τα στοιχεία που πρέπει να την χαρακτηρίζουν. Μια φιλία κτίζεται μέσα από την καλή διάθεση, την αγάπη, την αφοσίωση, την ειλικρίνεια, την εμπιστοσύνη, την κατανόηση και την υπευθυνότητα απέναντι στον άλλο. Τέλος, για να αναπτυχθεί η φιλία θα πρέπει να επενδυθεί χρόνος και ενέργεια. Ο δεσμός που έχει αναπτύξει ο Μικρός Πρίγκιπας με το τριαντάφυλλό του αποτελεί το παράδειγμα μιας σχέσης ζωής. Το μάθημα από την αλεπού βοήθησε το Μικρό Πρίγκιπα να συνειδητοποιήσει πόσο σημαντική είναι η φιλία του με το τριαντάφυλλο με αποτέλεσμα να αποφασίσει να γυρίσει πίσω κοντά του. Γνωρίζει ότι το τριαντάφυλλο του δεν έχει την επιθυμητή συμπεριφορά αλλά αντιλαμβάνεται ότι αυτό που έχει σημασία είναι αυτό που εσύ προσφέρεις και όχι το αντάλλαγμα που θα σου δοθεί.

Η δημιουργία δεσμών με τις μορφές που συναντά στους διάφορους πλανήτες είναι αδύνατη διότι είναι μόνοι τους και δεν δέχονται κανένα άλλο: ο βασιλιάς θέλει υπηκόους, ο ματαιόδοξος θαυμαστές. Οι άλλοι είναι απορροφημένοι στη ρουτίνα τους και δεν έχουν χρόνο για οτιδήποτε άλλο. Άρα κάτω από αυτά τα δεδομένα είναι αδύνατο να δημιουργηθούν δεσμοί φιλίας.

Οι φίλοι είναι μοναδικοί στον κόσμο όπως μοναδικό είναι και οτιδήποτε με το οποίο δημιουργούμε δεσμούς. Μοναδικά πράγματα στον κόσμο είναι αυτά που έχουν για μας σημασία. Ακόμα και ανάμεσα σε άλλα όμοια, εμείς μπορούμε να τα ξεχωρίσουμε χρησιμοποιώντας την καρδιά μας. Αυτά ξεχωρίζουμε γιατί με αυτά έχουμε δεσμούς. Το τριαντάφυλλο του Μικρού Πρίγκιπα διαφέρει από όλα τα άλλα αν και είναι όμοιο με χιλιάδες άλλα. Αυτό που το κάνει ξεχωριστό είναι ο δεσμός που έχει δημιουργήσει με το Μικρό Πρίγκιπα.

Ο αγώνας και μάλιστα ο κοινός αγώνας για να πετύχουμε κάτι έχει μεγάλη σημασία. Αυτό αποτελεί ένα άλλο δυνατό μήνυμα του συγγραφέα. Ο αφηγητής παρουσιάζεται να το συνειδητοποιεί μετά από την περιπλάνησή του στην έρημο για εντοπισμό νερού. Στο τέ-

λος δηλώνει ότι το νερό που εντοπίζουν μαζί μοιάζει με αγιασμό. Ο εντοπισμός του νερού είναι το αποτέλεσμα μιας κοινής προσπάθειας με το Μικρό Πρίγκιπα και εξηγεί ότι η χαρά αυτή κερδίζεται μέσα από τον αγώνα. *«Σήκωσα τον κουβά ως τα χείλια του. Ήπια, με κλειστά μάτια. Ήταν γιορταστικά γλυκό, σαν αγιασμός. Το νερό τούτο ήταν πολύ διαφορετικό απ' τις συνηθισμένες τροφές. Γεννήθηκε από την πορεία κάτω απ' τ' άστρα, απ' το τραγούδι του γερανού, απ' την προσπάθεια των χεριών μου. Έκανε καλό στην καρδιά, σαν ένα δώρο.»*

Η σημασία της φιλίας για τη ζωή όλων των ανθρώπων είναι πολύ μεγάλη. Αυτό το μήνυμα μπορούμε να το εντοπίσουμε σε διάφορα σημεία του βιβλίου. Χαρακτηριστική φράση αποτελούν τα λόγια της αλεπούς προς το Μικρό Πρίγκιπα ότι *«...Οι άνθρωποι δεν έχουν πια καιρό να γνωρίσουν τίποτα. Τ' αγοράζουν όλα έτοιμα στα εμπορικά. Καθώς όμως δεν υπάρχουν εμπορικά που πουλάνε φίλους, οι άνθρωποι δεν έχουν πια φίλους»*. Τα λόγια αυτά είναι συγκλονιστικά και εκφράζουν σε μεγάλο βαθμό τις ανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη κοινωνία. Η ζωή χωρίς φίλους είναι «μονότονη» όπως λέει η αλεπού και γι' αυτό η ζωή του Μικρού Πρίγκιπα ήταν γεμάτη μελαγχολία πριν εμφανιστεί το λουλούδι στον πλανήτη του.

Ο συγγραφέας, μέσα στην αφήγησή του δηλώνει ότι αν προσπαθεί να περιγράψει το Μικρό Πρίγκιπα, το κάνει για να μην τον ξεχάσει. Αυτό αποτελεί μέρος των μηνυμάτων που θέλει να δώσει στους αναγνώστες του βιβλίου. Η σκέψη κρατά πάντοτε ζωντανή την ανάμνηση.

Άλλα μηνύματα:

Ο λόγος του βασιλιά παρά τα αρνητικά στοιχεία περιέχουν δύο σημαντικά μηνύματα:

A) *«Απ' τον καθένα πρέπει ν' απαιτούμε αυτό που μπορεί να δώσει ... Η εξουσία έχει για στήριγμά της πρώτ' απ' όλα τη λογική. Αν δώσεις διαταγή στο λαό σου να πάει να πέσει στη θάλασσα, ο λαός θα κάνει επανάσταση...»*.

Τα λόγια αυτά κρύβουν ίσως μια ανησυχία του συγγραφέα απέναντι στην πολιτική κατάσταση που εξελισσόταν στην Ευρώπη με

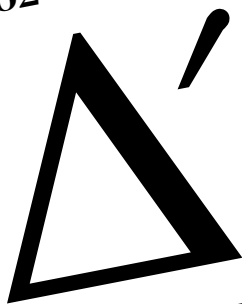
τελική κατάληξη την έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η ανάπτυξη του φασισμού με παράλογες πολιτικές κατά της ανθρωπότητας πιθανόν να κρύβονται πίσω από τα λόγια αυτά. Το μήνυμα είναι ξεκάθαρο: δεν πρέπει να ακολουθούμε τις παράλογες απαιτήσεις όλων όσων ασκούν εξουσία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο Χίτλερ ο οποίος ζητά από το λαό του βοήθεια για να εξολοθρευτεί εκατομμύρια ανθρώπους. Με το μήνυμά του ο Σαιντ Εξυπερύ καλεί τους συνανθρώπους του να αντισταθούν σε όλες αυτές τις παράλογες διαταγές.

Β) *«Είναι πολύ πιο δύσκολο να κρίνεις μόνος σου τον εαυτό σου παρά να κρίνεις τους άλλους. Αν καταφέρνεις να τον κρίνεις σωστά, θα πει πως είσαι πραγματικά σοφός»*. Το μήνυμα αυτής της δήλωσης είναι ξεκάθαρο και πρέπει να αποτελέσει στοιχείο της ζωής μας.

Ένα άλλο βασικό χαρακτηριστικό όλων των μηνυμάτων είναι η αντίσταση στη ματαιοδοξία και πλεονεξία που κυριαρχούν στη ζωή των ανθρώπων. Αυτή η αντίσταση θα μας οδηγήσει στους πραγματικούς δρόμους της ζωής και εκεί θα ανακαλύψουμε το αληθινό της νόημα.

Τέλος ένα σημαντικό μήνυμα που πηγάζει από την πλοκή του έργου είναι ότι ο άνθρωπος επιβάλλεται να αναζητά απαντήσεις μέσα από διερεύνηση και εξερεύνηση του κόσμου γύρω του για να τον κατανοήσει και να τον κατακτήσει. Αυτό κάνει ο Μικρός Πρίγκιπας με τις επισκέψεις του στους διάφορους πλανήτες και στις συναντήσεις του με όλες τις μορφές του έργου. Αυτό άλλωστε έκανε και ο ίδιος ο συγγραφέας στη ζωή του μέσα από τα ταξίδια του με το αεροπλάνο σε τόπους τόσο φιλόξενους όσο και αφιλόξενους. Μια άλλη παράμετρος που πηγάζει από την πλοκή του έργου είναι η αναζήτηση του εαυτού μας, η ενδοσκόπηση που πρέπει όλοι μας να κάνουμε. Αυτή η πνευματική αναζήτηση θα μας οδηγήσει στο να επαναπροσδιορίσουμε το ρόλο μας στον κόσμο και τη σχέση μας με τους άλλους.

ΜΕΡΟΣ

**ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

I. ΣΤΟΧΟΙ

1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Μέσα από την ανάγνωση και την ερμηνευτική προσέγγιση του λογοτεχνικού έργου επιδιώκεται οι μαθητές:

- ◆ Να διευρύνουν τα όρια της προσωπικής εμπειρίας και ευαισθησίας τους αναπτύσσοντας κριτική σκέψη απέναντι σε βασικά ζητήματα της προσωπικής και κοινωνικής τους ζωής.
- ◆ Να καλλιεργήσουν σταθερή σχέση με τη λογοτεχνία ως φορέα οικουμενικών και διαπολιτισμικών αξιών.
- ◆ Να συνειδητοποιήσουν την αξία της λογοτεχνίας που ως μορφωτικό αγαθό εμπλουτίζει τον αναγνώστη με εμπειρίες και αναπτύσσει τη φαντασία του.

2. ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Μέσα από την ανάγνωση του λογοτεχνικού έργου «Μικρός Πρίγκιπας» επιδιώκεται οι μαθητές:

- ◆ Να συνειδητοποιήσουν τα στοιχεία για τα οποία το βιβλίο είναι πάντοτε επίκαιρο σε όλες τις εποχές και σε όλες τις χώρες αν και γράφτηκε πριν 60 χρόνια.
- ◆ Να εντοπίζουν τα σύμβολα που κρύβει ο συγγραφέας πίσω από μορφές ή στοιχεία ή φράσεις που χρησιμοποιεί και να τα ερμηνεύουν καθώς και να κατανοούν τα διαχρονικά του μηνύματα.
- ◆ Να αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συνδέουν τη ζωή του συγγραφέα με το περιεχόμενο του έργου του.
- ◆ Να προβληματιστούν για θέματα που τίγονται όπως η αξία της φιλίας και της αγάπης.
- ◆ Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που απασχολούν το σύγχρονο άνθρωπο όπως οι ανθρώπινες σχέσεις και οι αξίες της ζωής.

II. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Το λογοτεχνικό βιβλίο *Ο Μικρός Πρίγκιπας* θα πρέπει να διδαχθεί σε 8 διδακτικές περιόδους σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα. Για τη διδασκαλία του συγκεκριμένου λογοτεχνικού βιβλίου δίνεται πιο κάτω ένας ενδεικτικός προγραμματισμός. Σημειώνεται με

έμφαση ότι η διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου θα πρέπει να γίνεται πάντοτε με σημείο αναφοράς το ίδιο το βιβλίο και όχι με βάση διάφορες αναλύσεις ή σημειώσεις που δίνονται για το περιεχόμενό του.

1η περίοδος	Γνωριμία με το συγγραφέα και το έργο του. Ενδεικτική ανάγνωση αποσπασμάτων.
2η περίοδος	Τόπος – Χρόνος- Πρόσωπα
3η-4η περίοδος	Χαρακτήρες
5η-6η περίοδος	Ιδέες - Μηνύματα
7η-8η περίοδος	Διαθεματικές εργασίες. Συνολική θεώρηση του έργου.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Για το συγγραφέα και την έκδοση του βιβλίου:

1. Το βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας» αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά παιδικά βιβλία σε όλο τον κόσμο. Εντοπίστε μέσα από το χάρτη που θα παρουσιαστεί με την επιλογή της ιστοσελίδας <http://www.lepetitprince.com/en/GEO/Traductions.php> , σε πόσες χώρες έχει κυκλοφορήσει το βιβλίο που έχετε στα χέρια σας. Επίσης, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα <http://www3.germanistik.uni-halle.de/prinz/karten/index.htm> και επιλέξτε ήπειρο. Στη συνέχεια, επιλέξτε χώρα και ακούστε ένα απόσπασμα μεταφρασμένο στη γλώσσα της χώρας που έχετε επιλέξει. Συζητήστε στην τάξη για το μέγεθος διάδοσης των ιδεών του βιβλίου σε όλα αυτά τα μέρη του κόσμου.
2. Ποιες πληροφορίες μας δίνει ο συγγραφέας για τη συγγραφή του βιβλίου; Πότε και για ποιο λόγο έγραψε αυτό το βιβλίο;
3. Το βιβλίο «Μικρός Πρίγκιπας» γράφτηκε, μεταφράστηκε και εκδόθηκε αλληπάλληλα κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.
 - α) Να συνδέσετε το γεγονός αυτό με τα μηνύματα του έργου.
 - β) Πόσο επίκαιρα είναι τα μηνυμάτά του σήμερα;
4. Σε ποιον αφιερώνει το βιβλίο του ο Σαιντ Εξυπερύ; Διαβάστε την αφιέρωση που είναι γραμμένη στο βιβλίο και σχολιάστε την με βάση το περιεχόμενο του βιβλίου.

Για την ανάλυση του περιεχομένου / των μηνυμάτων / των χαρακτήρων:

5. Γιατί, όταν οι μεγάλοι δουν το πρώτο σκίτσο που έκανε ο συγγραφέας το ερμηνεύουν ως ένα καπέλο και όχι ως ένα βόα που κατάπιε έναν ελέφαντα; Πώς κρίνει ο συγγραφέας τους ενήλικες που δεν κατανοούν το σκίτσο του;
6. Από πού προέρχεται ο Μικρός Πρίγκιπας; Να περιγράψετε το χώρο αυτό.
7. Γιατί ο «Μικρός Πρίγκιπας» εγκαταλείπει τον πλανήτη του; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

8. Τι μπορεί να καταστρέψει το μικρό πλανήτη του πρωταγωνιστή; Με τι μπορεί να παραλληλιστεί ο κίνδυνος αυτός στη δική σας ζωή;
9. Λαμβάνοντας υπόψη τα ιστορικά γεγονότα της περιόδου κατά την οποία γράφτηκε το βιβλίο, τι μπορεί να συμβολίζουν τα μπαομπάμπ;
10. Σχολιάστε τη συμπεριφορά του τριανταφύλλου που βρίσκεται στον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα. Ποια ήταν τα πραγματικά του συναισθήματα προς το Μικρό Πρίγκιπα και γιατί δεν τα εξέφραζε σ' αυτόν;
11. Παρουσιάστε το «χαρακτήρα» του τριανταφύλλου και με βάση τα χαρακτηριστικά αυτά συγκρίνετε το με διάφορους ανθρώπους καθώς και με τον εαυτό σας.
12. Περιγράψτε τη μορφή του Μικρού Πρίγκιπα. Στη συνέχεια να δικαιολογήσετε την επιλογή της ονομασίας του από το συγγραφέα καθώς και την επιλογή των εξωτερικών του χαρακτηριστικών.
13. α) Ποιους συναντά ο «Μικρός Πρίγκιπας» κατά τη διάρκεια της περιπλάνησής του στους 5 αστροειδείς που επισκέπτεται;
 β) Ποιους ανθρώπινους τύπους αντιπροσωπεύουν με βάση τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς τους; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
 γ) Ποια διδάγματα παίρνει ο «Μικρός Πρίγκιπας» από αυτές τις επισκέψεις;
14. Ποιον συναντά αρχικά στη Γη ο πρωταγωνιστής του έργου; Ποια πληροφορία του δίνει και πώς αυτή θα επηρεάσει την πλοκή του έργου;
15. Πού βρισκόταν ο αφηγητής όταν συνάντησε το Μικρό Πρίγκιπα; Κάτω από ποιες συνθήκες βρέθηκε εκεί; Συγκρίνετε την κατάσταση που περιγράφεται στο βιβλίο με συγκεκριμένο γεγονός που συνδέεται με τη ζωή του συγγραφέα.
16. α) Γιατί ο αφηγητής σχεδίασε ένα βόα να τρώει έναν ελέφαντα στο Μικρό Πρίγκιπα; Τι ήθελε να δει σχεδιάζοντας αυτό το παιδικό του σχέδιο;
 β) Ποια η αντίδραση του Μικρού Πρίγκιπα, όταν είδε το σχέδιο αυτό; Συγκρίνετε την αντίδρασή του με την αντίδραση που είχαν οι ενήλικες όταν το έβλεπαν. Πού οφείλεται αυτή η διαφορά ανάμεσα στο Μικρό Πρίγκιπα και στους ενήλικες;

17. Ποια η αντίδραση του Μικρού Πρίγκιπα όταν αυτός αντίκρισε τον κήπο με τα τριαντάφυλλα; Αιτιολογήστε την αντίδρασή του. Στην απάντησή σας μπορείτε να εντάξετε σύντομες φράσεις από το βιβλίο.
18. Ο «Μικρός Πρίγκιπας» παραμένει σε αρκετές περιπτώσεις ένα παιδί με την αφέλεια και την περιέργειά του. Πολλές φορές όμως αναδύεται η ωριμότητα ενός σοφού ανθρώπου. Σε ποια σημεία του βιβλίου φαίνεται αυτή του η ωριμότητα;
19. α) Ποια είναι η αντίδραση του Μικρού Πρίγκιπα όταν αντικρίζει τον κήπο με τα τριαντάφυλλα; Πώς νιώθει και γιατί;
β) Ποιον συναντά όταν αρχίζει να κλαίει και πώς αυτή η συνάντηση θα τον αλλάξει;
γ) Πώς αντιμετωπίζει τα τριαντάφυλλα στο τέλος; Πού οφείλεται αυτή η αλλαγή;
20. Ποιο είναι το περιεχόμενο του «μαθήματος» που δίνει η αλεπού στο Μικρό Πρίγκιπα; Ποιος έχει δώσει σε σας ένα παρόμοιο «μάθημα»; Συζητήστε το στην τάξη.
21. Ποια είναι η διαδικασία του ημερώματος και ποιο το αποτέλεσμα της; Πώς αυτή η διαδικασία μπορεί να πραγματοποιηθεί στη σύγχρονη κοινωνία;
22. Ο Μικρός Πρίγκιπας έχει πολλές φορές ρόλο μαθητή και σε άλλες ρόλο δασκάλου. Ποιο είναι το όφελος από αυτούς τους ρόλους στη ζωή μας; (από την αλεπού μαθαίνει τι είναι η αγάπη και αυτό το μεταφέρει στη συνέχεια στον αφηγητή)
23. Γιατί το νερό από το πηγάδι που βρήκαν στην έρημο είναι πιο γλυκό;
24. Μετά από το «μάθημα» που δίνει η αλεπού στο Μικρό Πρίγκιπα, πώς θα μπορούσε αυτό να μεταφερθεί στους ενήλικες που συνάντησε κατά την επίσκεψή της στους 6 αστεροειδείς; Ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα αυτού του μαθήματος για τους κατοίκους αυτών των αστεροειδών;
25. Να αναφέρετε τα πλεονεκτήματα που αποκτά ένας άνθρωπος όταν δημιουργήσει δεσμούς;
26. Μετά την παρουσίαση των διαφόρων τύπων που επισκέπτεται ο Μικρός Πρίγκιπας στους αστεροειδείς, ο αφηγητής τονίζει ότι στη γη υπάρχουν αυτοί οι ίδιοι τύποι αλλά σε μεγάλο αριθμό. Τι θέλει να καυτηριάσει με αυτή του τη δήλωση;

27. Σύμφωνα με το μάθημα της αλεπούς, το «ημέρωμα» δηλαδή η δημιουργία μιας σχέσης έχει κάποια χαρακτηριστικά. Ποια χαρακτηριστικά των μορφών που συναντά στους αστεροειδείς έρχονται σε αντίθεση με τις προϋποθέσεις δημιουργίας δεσμών;
28. Στο βιβλίο υπάρχει μεγάλη ειρωνεία για τη ζωή των ανθρώπων. Με ποιες μορφές προσπαθεί να παρουσιάσει την κατάσταση αυτή;
29. Ο Σαιντ Εξυπερύ κατακρίνει, μέσα από το βιβλίο του Μικρός Πρίγκιπας, τους μεγάλους τόσο για τον κόσμο που έχουν δημιουργήσει όσο και για τις αντιλήψεις τους που στερούνται κάθε ίχνος αγάπης και φαντασίας. Εντοπίστε τα σημεία που ο συγγραφέας παρουσιάζει αυτά τα αρνητικά τους στοιχεία.
30. Ποια είναι, σύμφωνα με την πλοκή του έργου, οι βασικές διαφορές ανάμεσα στα παιδιά και στους ενήλικες; Να γίνουν συγκεκριμένες αναφορές στο κείμενο.
31. Ποιο από τα πολύτιμα μαθήματα ζωής θεωρείτε πιο σημαντικό για τη δική σας ζωή; Με ποιο τρόπο μπορείτε να το μεταδώσετε σε άλλους;
32. Γιατί ο Μικρός Πρίγκιπας θέλει τελικά να επιστρέψει στον πλανήτη του;
33. Το βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας» έχει χαρακτηριστεί από πολλούς ως ένα «παιδικό» βιβλίο. Μέσα του όμως κρύβει φιλοσοφικά μηνύματα για τη ζωή. Εντοπίστε τέτοια μηνύματα.
34. Ποιος είναι ο σκοπός του συγγραφέα γράφοντας το βιβλίο αυτό; Τι θέλει να μεταδώσει στους ανθρώπους πρώτα της δικής του εποχής και μετά σε όλους εμάς σήμερα;
35. Ποια συναισθήματα δημιουργεί σε σας το βιβλίο;
36. Το βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας» γράφτηκε κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Πόσο επίκαιρα είναι τα μηνύματά του;
37. Ποια απήχηση έχουν σε σας τα μηνύματα του έργου; Απαντήστε δίνοντας παραδείγματα και επιχειρήματα.
38. Δώστε ένα δικό σας τέλος στο έργο.
39. Επιλέξτε ένα θέμα ή μήνυμα από το έργο και δώστε σε αυτό άλλες διαστάσεις συνεχίζοντας διαφορετικά την ιστορία.
40. Εντοπίστε άλλα κείμενα λογοτεχνίας που ασχολούνται με θέματα που θίγει ο Σαιντ Εξυπερύ και συγκρίνετέ τα.

Εργασίες:

1. Να δραματοποιήσετε μια σκηνή από το έργο. Για την εργασία αυτή μπορούν ομάδες μαθητριών να δημιουργήσουν χορογραφία ενώ άλλοι μαθητές να δημιουργήσουν σκηνικά ή να βρουν κοστούμια για τους ηθοποιούς.
2. Να εικονογραφήσετε σκηνές από το βιβλίο που σας έκαναν εντύπωση ή να ζωγραφίσετε ελεύθερα μια σκηνή από το βιβλίο όπως εσείς την έχετε νιώσει.
3. Να εντοπίσετε μουσικά κομμάτια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μουσική επένδυση σε ανάγνωση αποσπασμάτων που θα επιλέξετε. Κάντε την ανάγνωση αυτή στην τάξη. Μπορείτε να ηχογραφήσετε την προσπάθεια αυτή.
4. Με βάση τα μηνύματα του βιβλίου, να γράψετε κείμενα ή στίχους που να αντικατοπτρίζουν το πόσο έχετε εσείς επηρεαστεί από κάποια στοιχεία του βιβλίου.
5. Να κατασκευάσετε σε μακέτες τον πλανήτη του Μικρού Πρίγκιπα, τους αστεροειδείς καθώς και τα μέρη που επισκέφθηκε στη γη. Οι κατασκευές των παιδιών να παρουσιαστούν με αφήγηση. Το αποτέλεσμα της προσπάθειας αυτής μπορεί να βιντεοσκοπηθεί και να αποτελέσει ένα είδος παρουσίασης του περιεχομένου του βιβλίου.
6. Δημιουργήστε με πηλό τους πρωταγωνιστές και όλες τις «μορφές» του βιβλίου.

Χρησιμοποιώντας την Τεχνολογία:

1. Δημιουργήστε ένα αφιέρωμα στην ιστοσελίδα του σχολείου σας για το συγγραφέα και το βιβλίο του. Να δημοσιεύσετε στο χώρο αυτό τις εργασίες σας.
2. Επικοινωνήστε με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του σχολείου σας με άλλα σχολεία στην Κύπρο για δημιουργία κοινών εργασιών.

3. Εντοπίστε μέσα από τα σχολικά δίκτυα διάφορα σχολεία στη Γαλλία και ζητήστε συνεργασία με αυτά. Αν το σχολείο σας διαθέτει την απαιτούμενη τεχνολογία, μπορείτε να διοργανώσετε τηλεδιάσκεψη για το θέμα με σχολεία της Γαλλίας παρουσιάζοντας εργασίες σας.

ΔΕΞΙΛΟΓΙΟ

Ρέμβη: η ονειροπόληση

Μπαομπάμπ: Είδος δέντρου που ευδοκίμει σε περιοχές κυρίως της Αφρικής και της Αυστραλίας. Η ιδιαιτερότητα του δέντρου αυτού είναι ο τεράστιος κορμός του που μπορεί να φθάσει μέχρι τα 12 μέτρα σε διάμετρο. Ο Σαιντ Εξυπερύ μεταφέρει αυτό το χαρακτηριστικό των μπαομπάμπ στο σχέδιο του. Είναι πιθανόν να είδε αυτά τα δέντρα στην Αφρική όπου έζησε.

Ένα μπαομπάμπ στη Μαγαδασκάρη

Πηγή: http://trans.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_taxworld_19_03/07/2008_239572

Ερμίνια: ενν. τη γούνα που φορεί ο βασιλιάς. Ζώο το οποίο κυνηγούν για την υπέροχη του γούνα.

Πορφύρα: ενν. ρούχο με βαθυκόκκινο χρώμα.

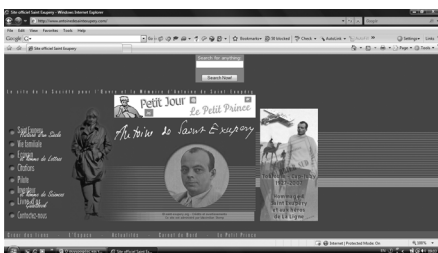

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βιγκοντέλε Αλαίν, *Ο Μικρός Πρίγκιπας και το ρόδο του*, εκδόσεις Πατάκη.
2. Σαιντ Εξυπερύ, «Ποστάλι του Νότου» (Southern Mail), 1929.
3. Σαιντ Εξυπερύ, «Άνεμος, Άμμος και Αστέρια» (Wind, Sand and Stars), 1939 (Νέα Υόρκη).

ΙΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

1. Άρθρο: Η επιστροφή του Μικρού Πρίγκιπα
<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=104661&ct=34&dt=08/11/1998>
2. Ανακοίνωση εντοπισμού του αεροπλάνου:
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3606903.stm>
3. Επίσημη ιστοσελίδα αφιερωμένη στο συγγραφέα:
<http://www.antoinedesaintexupery.com/>

4. Ιστοσελίδα αφιερωμένη στο βιβλίο «Μικρός Πρίγκιπας»:
<http://www.lapetitprince.com/fr/> (Γλώσσα: Γαλλικά και Αγγλικά)

5. Σχέδια μαθήματος
Ιστοεξερεύνηση:
<http://www.gkonstantinou.com/haef2007/littleprince/index.html>

